

Utvärdering av
2004 års försvarspolitiska beslut

ISSN 1651-6885
ISBN 978-91-85943-10-4
Riksdagstryckeriet, Stockholm, 2007

Förord

I december 2004 fattades ett försvarspolitiskt beslut för åren 2005–2007. Försvarsutskottet beslutade den 16 november 2006 att följa upp vissa av de beslut som fattades av riksdagen och utvärdera om dessa i huvudsak kommer att kunna förverkligas enligt riksdagens intentioner.

För att leda uppföljnings- och utvärderingsarbetet utsåg utskottet en arbetsgrupp bestående av ledamöterna Allan Widman (fp) (ordförande), Karin Enström (m), Peter Jonsson (s) och Inger Jarl Beck (s).

Med hänsyn till tidsförhållandena och att utvärderingsarbetet ansågs kräva en hög grad av ”systemkunskap” bedömde arbetsgruppen att uppföljnings- och utvärderingsarbetet i första hand skulle utföras av en utredare som stod till utskottets förfogande.

Till särskild utredare förordnades f.d. generalmajoren Lars Frisk i april 2007. Peter Strand vid riksdagens kammarkansli har bistått med visst utredningsstöd. Det är således dessa två som ensamma står bakom rapporten och som i rapportens slutsatser benämns ”vi”.

I föreliggande rapport redovisas uppdraget.

Stockholm den 1 november 2007

Lars Frisk

Peter Strand

Innehållsförteckning

Förord.....	3
Sammanfattning	7
1 Uppdraget, metod och avgränsningar.....	10
1.1 Uppdraget.....	10
1.1.1 Insatsorganisationen	10
1.1.2 Internationell förmåga	10
1.1.3 Övrigt	10
1.2 Metod	11
1.3 Avgränsningar	11
2 Försvarspolitiskt beslut för åren 2005–2007	12
2.1 Inriktning av insatsorganisationen.....	12
2.1.1 Riksdagsbeslutet 2004	12
2.1.2 Riksdagsbeslutet 2005	17
2.1.3 Riksdagsbeslutet 2006	20
2.2 Försvarsmaktens internationella förmåga.....	23
2.2.1 Riksdagsbeslutet 2004	23
2.2.2 Riksdagsbeslutet 2005	25
2.2.3 Riksdagsbeslutet 2006	25
3 Kriterier för måluppfyllnad	26
3.1 Insatsorganisationens omfattning och sammansättning.....	27
3.2 Internationell förmåga	27
4 Utvecklingen 2005–2007	29
4.1 Insatsorganisationen	29
4.1.1 Förbandsverksamhet.....	29
4.1.2 Försvarsmaktens värderingssystem	30
4.1.3 Övrigt	31
4.2 Internationell förmåga	31
4.2.1 Insatser	31
4.2.2 Internationella förband i beredskap	32
4.2.3 Internationella övningar	33
4.2.4 Multinationell snabbinsatsstyrka	34
4.2.5 Internationell förmåga över tiden	36
4.2.6 Resultatindikator/kostnad	37
5 Överväganden och slutsatser.....	38
5.1 Insatsorganisationen (den 1 januari 2008).....	38
5.2 Internationell förmåga (den 1 januari 2008).....	40
5.2.1 Planerade och pågående insatser	40
5.2.2 Multinationell snabbinsatsstyrka	40
5.2.3 Långsiktighet.....	41
5.3 Övriga iakttagelser	42
5.4 Sammanfattande slutsatser	44
5.4.1 Slutsatser insatsorganisationen	44
5.4.2 Slutsatser internationell förmåga	45

Sammanfattning

I november 2006 beslutade försvarsutskottet att genomföra en uppföljning och utvärdering av 2004 års försvarspolitiska beslut för perioden 2005–2007 avseende Försvarsmaktens insatsorganisation och internationella förmåga. Uppdraget gäller att bedöma om insatsorganisationen och den internationella förmågan vid årsskiftet 2007/08 i huvudsak uppfyller de krav som ställs i det försvarspolitiska beslutet och – om så inte är fallet – peka på de viktigaste avvikelserna och orsakerna till dessa.

I rapporten (avsnitt 2) redovisas innehållet i det försvarspolitiska beslutet 2004 relativt utförligt samt de kompletterande beslut som riksdagen fattade 2005 och 2006. För varje år redovisas förbandstyper och antal förband samt specifika utvecklingsfrågor inom insatsorganisationen. Beträffande den internationella förmågan redovisas beslut om den nordiska snabbinsatsstyrkan, om förband till internationella styrkeregister samt om de långsiktiga åtagandena.

I avsnitt 3 beskrivs de kriterier som fastställts för att mäta måluppfyllnaden och i avsnitt 4 redovisas den faktiska utvecklingen 2005–2007 i förhållande till dessa kriterier. I avsnitt 5 redogörs för de överväganden och slutsatser som utredningen kommit fram till.

De viktigaste slutsatserna är följande:

Insatsorganisationen

Inriktningen av insatsorganisationen har förändrats varje år under perioden. Förändringarna har i princip varit små.

Försvarsmaktens omorganisation enligt riksdagens försvarspolitiska inriktning kommer i stort att genomföras. Insatsorganisationen kommer i huvudsak att ha den omfattning och sammansättning som förutsattes i riksdagens beslut 2004, och som senare årligen har kompletterats.

I princip innebär det att insatsorganisationen omfattar hela spektrum av kompetenser och förmågor som erfordras för samordnad insats av väpnad strid. Antalet enheter inom respektive område är emellertid få eller t.o.m. enstaka. De små volymerna innebär bl.a. att man blir mycket känslig för störningar i kompetensförsörjningen. De små volymerna innebär vidare att det kommer att bli svårt att få till stånd övningar med förband från hela det operativa spektrum, vilket får en negativ inverkan på officerarnas förmåga till att leda högre förband.

Insatsorganisationens förband har givits en beredskap som svarar mot operativa krav och internationella åtaganden. Sammansättningen av förband kan göras flexibelt alltefter behov.

Utvecklingen går dessutom mot att allt fler delar av insatsorganisationen ska kunna användas såväl nationellt som internationellt.

Fler omedelbart tillgängliga insatsförband har skapats.

Försvarsmakten har etablerat former för att rekrytera och träna kontraktsanställda beredskapssoldater/sjömän vid insatsförbanden. Dock innebär dagens personalförsörjningssystem vissa begränsningar. Personallägets utveckling under de närmast kommande åren innebär att ytterligare åtgärder bör vidtas för att tillgodose behovet.

Internationell förmåga

Försvarsmakten har ökat den internationella ambitionen såväl kvantitativt som kvalitativt enligt riksdagens inriktning. Försvarsmakten ser de internationella uppgifterna som dem som i nuvarande omvärldsläge tydligast ställer krav på Försvarsmaktens omedelbara förmåga till väpnad strid.

Kapacitetsutvecklingen av internationell förmåga motsvarar väl identifierade behov på kortare och längre sikt. De förband med hög beredskap som nu anmäls till olika internationella styrkeregister uppfyller den kvantitativa inriktningen av den internationella förmågan. Insatser kan ske med flexibelt och tillfälligt sammansatta militära resurser.

En multinationell snabbinsatsstyrka under svensk ledning, Nordic Battle Group (NBG), kommer att vara insatsberedd vid årsskiftet med vissa begränsningar. Vår bedömning är att Nordic Battle Group (NBG) kommer att svara upp mot riksdagens inriktning om en multinationell snabbinsatsstyrka med beredskap och förmåga till insats från den 1 januari 2008.

Ledning och stöd till samt genomförande av den internationella insatsverksamheten håller kvalitetsmässigt en god nivå. Försvarsmakten har kompetent ledningspersonal med internationell erfarenhet, om än i begränsat antal för att kunna besätta högre befattningar.

Vid en långvarig insats av förband upp till den angivna maximala nivån av två bataljonsinsatser och tre mindre insatser, kommer personalförsörjningen att vara begränsande för uthålligheten. Ytterligare åtgärder i personalförsörjningssystemet erfordras för att förbättra och säkerställa tillförseln av kompetent personal till de internationella förbanden, vid en sådan maximal insats. Tillgängligheten av officerare och kontraktsanställd personal måste öka.

Kostnaderna för internationella insatser ökar i takt med volym och kvalitet. Ett sätt att begränsa kostnadsökningarna är att minska antalet mindre insatser, till förmån för färre stora insatser. Ett annat sätt är att reformera kontraktssystemet och genom bl.a. längre kontraktstid kunna minska utbildningskostnaderna.

Internationella övningar är en förutsättning för att Försvarsmakten ska kunna fortsätta att utveckla stridsteknik, taktik, metoder och inte minst förmåga att fortsatt verka i en internationell miljö. Det är därför viktigt att vidmakthålla de internationella övningarna på samma nivå som under den gångna perioden eller högre och inom ett brett spektrum av övningstyper. Former

bör utvecklas för internationellt övningsdeltagande för att säkerställa att övningar med högre förband kan genomföras i ett operativt system.

Utvecklingen av den internationella förmågan ställer stora krav på Försvarets utformning och verksamhet. Sammantaget torde kraven på internationell förmåga bli dimensionerande för personalförsörjning, förbandsutbildning, interoperabilitet, tillgänglighet, transporter m.m. Detta innebär direkt och indirekt att all verksamhet i garnisonerna är dimensionerande för kraven på internationell förmåga.

Framgångsfaktorer är emellertid personalförsörjning, internationella övningar och naturligtvis att kostnaderna kan kontrolleras.

1 Uppdraget, metod och avgränsningar

1.1 Uppdraget

Den av försvarsutskottet tillsatta arbetsgruppen förordar att följande delar av det försvarspolitiska beslutet 2004 följs upp och utvärderas.

- Inriktningen av Försvarsmaktens insatsorganisation.
- Försvarsmaktens internationella förmåga.

1.1.1 Insatsorganisationen

Som en del av det försvarspolitiska beslutet biföll riksdagen regeringens förslag till inriktning av insatsorganisationen (proposition 2004/05:5 punkt 7). En redogörelse av regeringens förslag samt utskottets överväganden och ställningstaganden redovisas i betänkande 2004/05:FöU4 Sveriges försvarspolitik 2005–2007 (s. 58–80).

Utredaren ska besvara frågan om det är sannolikt att Försvarsmaktens insatsorganisation – vid årsskiftet 2007/08 – i *huvudsak* kommer att ha den omfattning och sammansättning som beskrivs i ovan angivet avsnitt i försvarsutskottets betänkande och därav följande riksdagsbeslut. Om så inte är fallet ska utredningen redovisa vari de *största* avvikelserna består och vilka de *främsta* skälen till dessa är.

1.1.2 Internationell förmåga

I en annan del av det försvarspolitiska beslutet biföll riksdagen regeringens förslag till det militära försvarets internationella förmåga (proposition 2004/05:FöU4 punkt 8). En redogörelse av regeringens förslag samt utskottets överväganden och ställningstaganden redovisas i ovan nämnda betänkande (s. 81–92).

Utredaren ska besvara frågan om det är sannolikt att Försvarsmakten vid årsskiftet 2007/08 i huvudsak kommer att kunna inneha, och långsiktigt upprätthålla, den internationella insatsförmåga som beskrivs i ovan angivet avsnitt i försvarsutskottets betänkande och därav följande riksdagsbeslut. Om så inte är fallet ska utredningen redovisa vari de största avvikelserna består samt vilka de främsta skälen till dessa är.

1.1.3 Övrigt

Utredaren är oförhindrad att lämna de synpunkter på ledning och rationalitet, i fråga om regeringens och Försvarsmaktens sätt att förverkliga riksdagens beslut, som utredningsarbetet kan föranleda.

Utredaren ska regelbundet redovisa sitt arbete för arbetsgruppen. Resultatet av utredningen bör föreligga senast medio september 2007.

1.2 Metod

Den metod som valts är en jämförelseanalys. Först definieras den försvarspolitiska inriktningen. Sedan väljs de kriterier som ligger till grund för analysen. Därefter redovisas hur verksamheten utvecklats fram till dags dato. Mot bakgrund av denna utveckling görs en bedömning av hur läget ser ut vid årsskiftet 2007/08. Avslutningsvis dras slutsatser utifrån en jämförelse av den försvarspolitiska inriktningen och det bedömda läget vid årsskiftet 2007/08.

Informationsinhämtningen har skett genom studier av främst riksdagens beslut 2004–2006, regeringens propositioner 2004–2006, regeringens regleringsbrev för budgetåren 2005–2007, Försvarsmaktens budgetunderlag 2005–2007 och Försvarsmaktens årsredovisningar för budgetåren 2004–2006. Därutöver har Riksrevisionens rapporter över Försvarsmaktens årsredovisningar studerats. Vidare har intervjuer genomförts med nyckelpersoner i Regeringskansliet och inom Försvarsmakten.

Med hänsyn till tidsförhållanden och med syftet att göra rapporten mer tillgänglig redovisas i princip endast sammanfattande analyser och ett begränsat bakgrundsmaterial. Allt väsentligt bakgrundsmaterial finns tillgänglig i ovan nämnda dokument.

1.3 Avgränsningar

I riksdagens beslut från 2004 anges att en inriktning av den internationella förmågan på längre sikt, 2010–2012, bör ha kapacitet motsvarande en svensk snabbinsatsstyrka och att förstärkningsförband utvecklas. Det finns för närvarande inget i Försvarsmaktens planering som talar emot en sådan utveckling. Däremot torde den politiska inriktningen av kapacitetsutvecklingen i övrigt behöva förtydligas, t.ex. vad avser svenskt deltagande i multinationella snabbinsatsstyrkor. Analysen nedan berör inte denna fråga vidare.

2 Försvarspolitiskt beslut för åren 2005–2007

I december 2004 fattade riksdagen beslut om försvarspolitiken för perioden 2005–2007 (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU4 och 5, rskr. 2004/05:143). På grund av bristande beslutsunderlag i propositionen avseende insatsorganisationens inriktning (se nedan) och den förändrade synen på behovet av flexibilitet i försvarsbesluten, redovisas i detta avsnitt även de beslut som fattades 2005 och 2006 och som kompletterar och fullföljer 2004 års försvarspolitiska beslut.

Beträffande försvarsbesluten konstaterade försvarsutskottet i betänkande 2004/05:FöU4 att

Det finns ett behov av flexibilitet så att mål och verksamhetsinriktning successivt kan förändras med hänsyn till nya förutsättningar (...) Utskottet anser det därför logiskt att förändra beslutsprocessen i enlighet med regeringens bedömning. Besluten om försvarspolitikens inriktning, även i långsiktiga frågor, bör således inordnas i den normala ettåriga budgetprocessen.

2.1 Inriktning av insatsorganisationen

2.1.1 Riksdagsbeslutet 2004

I sitt betänkande 2004/05:FöU4 anför försvarsutskottet att riksdagen inte har fått begärt underlag inför försvarsbeslutet och konstaterar att regeringen ”inte kunnat presentera ett flerårigt hållbart förslag till insatsorganisationens omfattning och utveckling”. Utskottet förutsätter därför att regeringen återkommer i budgetpropositionen för 2006 med ett samlat underlag för insatsorganisationens utveckling enligt vissa av utskottet specificerade kriterier (s. 46).

Riksdagen beslutade 2004 (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU4 och 5, rskr. 2004/05:143) enligt regeringens förslag om insatsorganisationen med tillägget att inriktningen ”bör vara preliminär” och att regeringen bör återkomma i frågan i budgetpropositionen för år 2006. Enligt beslutet ska insatsorganisationen i huvudsak bestå av följande förbandstyper och antal den 1 januari år 2008.

FÖRBANDSTYPER OCH ANTAL FÖRBAND I INSATSORGANISATIONEN 2008
ENLIGT FB 2004

Förbandstyper	Antal
Högkvarter med operativ insatsledning	1
Operativ ledningsbataljon	1
Marktelebataljon	2
Specialförband	2
Jägarbataljon	1
Säkerhetsbataljon	3
Mekaniserad bataljon	8
Luftburen bataljon	1
Haubitsbataljon 77 B	1
Haubitsbataljon 77 BD	2
Luftvärnsbataljon 97/70	2
Ingenjörbataljon	2
Förbindelsebataljon	1
Underhållsbataljon	2
Ammunitionsröjningskompani	2
NBC-kompani	1
Hemvärnsbataljon	60
Ubåt	4
Ytstridsfartyg	7
Minröjningsfartyg	7
Amfibiebataljon	1
Marin basbataljon	1
JAS 39-division	4
Helikopterbataljon	1
Transportflygdivision TP 84	1
Signalspaningsflygdivision	1
Flygbasbataljon	2

Källa: Bet. 2004/05:FöU4.

Insatsorganisationens omfattning och utveckling, som redovisas i propositionen och i utskottets betänkande, sammanfattas här i följande punkter.

Operativ ledning och logistik

- Försvarsmaktens inriktning för den organisation som ska leda insatser är att de tre taktiska kommandona ska utvecklas mot insatsledning (mark, sjö respektive luft).
- Divisionsstaben och artilleriregimentsstaben avvecklas tillsammans med brigadstaberna. Kompetenserna överförs till det armétaktiska kommandot, senare till insatsledning mark respektive stridsgruppsstaber.
- Insatsledning information utvecklas ur delar av bl.a. stridslednings- och luftbevakningsbataljon och sjöinformationsbataljon.

- Den operativa underhållsledningsstaben avses slutligen att utvecklas till insatsledning logistik.
- Indelningen i taktisk respektive operativ ledning bibehålls. Den operativa ledningsorganisationen förändras, bl.a. genom att den centrala ledningen reduceras och att tidigare beslutade förändringar genomförs.
- Beslutade förändringar inom logistikfunktionen genomförs.
- Högkvarteret föreslås utveckla ett processororienterat arbetssätt, omorganisera ledningarna och reglera ansvarsfördelning m.m.
- De operativa logistikförbanden bör omstruktureras för att svara upp mot insatsorganisationens ökade rörlighet och färre antal plattformar. I slutet av perioden kommer det därför att finnas en logistikstruktur som är mer försvarsmaktsgemensam och moduluppbyggd, så att logistikförbandens innehåll enklare kan förändras.
- Den materiella utvecklingen inom den operativa ledningen inriktas mot att uppnå högre interoperabilitet. Materiel för signalspaning behöver utvecklas liksom ett försvarsmaktsgemensamt kryptosystem.
- Försvarets telenät och Telesystem 9000 behålls samtidigt som utvecklingen av ett nytt gemensamt taktiskt radiosystem påbörjas.
- En operativ ledningsbataljon (tidigare benämnd operativ sambandsbataljon) vidareutvecklas, varvid delar ur divisionsledningsförbanden utnyttjas.
- Utvecklingen av de tekniska delarna (Ledsyst T) inom ramen för utvecklingen av det nätverksbaserade försvaret fortsätter.
- Inom logistikfunktionen anskaffas bl.a. materiel för en ny sjukvårdsenhet som helt eller i delar kan användas nationellt eller understödja förband vid internationella insatser.

Markstridskrafter

- Utvecklingen av en lätt mekaniserad bataljon påbörjas (utrustad med ett lätt, splitterskyddat fordon som kan transporteras med flyg). Förbandet ska utvecklas till kompetens- och förmågebärare för strid i bebyggelse och bedöms vara operativt först 2012.
- Det bandgående splitterskyddade granatkastarsystemet SSG 120 införs.
- Ett nytt stridsledningssystem, SLB, införs för de mekaniserade bataljonerna.
- Utvecklingen av en luftburna bataljon fortsätter. Förbandet ska vara operativt 2008. Under 2009 avses helikopterbataljonen att samtränas, vilket innebär att delar av den luftburna förmågan kommer att uppnås 2010. Förmågan innefattar dock inte beväpnad helikopter (regeringen konstaterar därför att hela den luftburna förmågan inte kan uppnås).
- Under perioden påbörjas utvecklingen av haubitsbataljon 77 BD som bedöms vara operativ 2010. Försvarsmakten föreslår att två haubitsbataljoner organiseras och därutöver vidmakthålls en haubitsbataljon 77 B i låg beredskap.
- Fram till 2007 kommer de tre säkerhetsbataljonerna att samövas för att kunna vara operativa 2007.

- Beträffande luftvärnsförbandens utveckling återkommer regeringen i 2006 års budgetproposition.
- Hemvärnet bör 2008 vara organiserat i ca 60 hemvärnsbataljoner med ca 30 000 man. Hemvärnet bör få ett mer flexibelt uppträdande och kunna användas inom större områden. Den lokalt bundna verksamheten bör tonas ned samtidigt som vissa hemvärnsförband ges mer kvalificerade uppgifter. Personal ur hemvärnsförbanden bör i högre utsträckning vara rekryteringsgrund för internationella insatser.
- NBC-kompaniet ska kunna utnyttjas vid internationella insatser. Kompaniet kommer att bestå av ca 140 personer: officerare, experter, främst från Totalförsvarets forskningsinstitut, och totalförsvarspliktiga. Det planeras vara operativt den 1 juli 2006. Insatsorganisationens NBC-skydd bör utformas så att Försvarsmakten har resurser och förmåga att lindra verkningarna av främst B- och C-angrepp. I samband med ett väpnat angrepp mot Sverige bör insatsorganisationen ha möjlighet att lösa sina uppgifter i en B- och C-miljö. Försvarsmakten bör även kunna stödja samhället i händelse av en NBC-olycka eller sabotage, främst genom NBC-insatsstyrkan intill dess att NBC-kompaniet blivit operativt.
- Insatserna i internationella humanitära sammanhang inom området ammunitions- och minröjning bör utvecklas, liksom forskning och utveckling inom området.

Sjöstridskrafter

- Sjöstridskrafternas väsentligaste delar bör innehålla sju ytstridsfartyg, sju minröjningsfartyg, fyra ubåtar, en amfibiebataljon, en sjöinformationsbataljon samt signalspaningsfartyget Orion.
- Förmågan att lösa sjöoperativa uppgifter ska vidmakthållas över hela konfliktskalan. Regeringen bedömer dock att det under hela perioden 2005–2007 finns vissa begränsningar i hur många uppgifter som kan lösas samtidigt av sjöstridskrafterna.
- Sjöstridskrafterna ska ha förmåga att kunna uppträda i en behovssammansatt insatsstyrka för att upprätta, utöva eller bestrida kontroll inom ett tilldelat operationsområde.
- Underrättelse- och säkerhetstjänsten ska utvecklas.
- Kravet på att vidmakthålla eller vidareutveckla förmågan till situationsanpassad vapeninsats, god operativ rörlighet och förmåga att uppträda från tillfällig basering bör fortsatt gälla för sjöstridskrafterna.
- Under perioden 2005–2007 sker stora förändringar i förbands- och materielutvecklingen (alla delar återges ej här).
- Nuvarande amfibiebrigadledning förändras till en stridsgruppsstab med förmåga att leda tillfälligt sammansatta förband och utnyttja mark-, sjö- och luftburna verkanssystem. En ytstrids- och en minkrigsflottiljledning vidmakthålls, vilket innebär en reduktion av ledningen som helhet. Ubåtsflottiljledningen tas bort ur insatsorganisationen men finns kvar som resurs i grundorganisationen från 2006.

- Under perioden 2005–2007 vidmakthålls ubåtar av Södermanlands- och Gotlandsklass. En halvtidsmodernisering av Gotlandsklassen genomförs samtidigt som antalet ubåtar minskar. En av tre i denna klass utgår ur insatsorganisationen. Den successiva minskningen av antalet ubåtar bedöms leda till att ambitionsnivån för underrättelseinhämtning bör ses över.
- Halvtidsmodifieringar av korvett Göteborg och amfibiebataljon är inplanerade, men med en sänkt ambitionsnivå. Amfibiebataljonen ska utvecklas mot en mer autonom status i förhållande till en amfibiebrigad och mot utökad förmåga att verka mot sjömål samt förbättrad manöverförmåga. Halvtidsmodifieringen av korvett typ Göteborg senareläggs och antalet minskas från fyra till två korvetter.
- Anskaffning av luftvärnsrobotar för Visby korvett 2007 bör övervägas.
- Regeringen anser det angeläget att Försvarsmakten utvecklar sin kompetensförsörjning och sina rekryteringsvägar med anledning av problem i kompetensförsörjningen till bl.a. ubåtarna.

Luftstridskrafter

- Insatsorganisationen bör bl.a. innehålla fyra JAS 39-divisioner med differentierad beredskap (på sikt med C- respektive C/D-version ur delserierna 2 och 3), två radarflyggrupper FSR 890, en signalspaningsflygdivision, en transportflygdivision TP 84, en helikopterbataljon med mark- och sjöoperativ inriktning, tre stridsledningsbataljoner, vilka utvecklas mot en bataljon med tillhörande sensorer och ledningssystem samt två basbataljoner.
- Från och med den 1 mars 2004 har helikopterflottiljen en ny organisation. Utvecklingen av den gemensamma mark- och sjöoperativa helikopterbataljonen fullföljs och bataljonen beräknas vara organiserad 2008.
- Förmågan att lösa uppgifter över hela konfliktskalan vidmakthålls. Förmågan att bekämpa markmål utvecklas - en begränsad tillförsel av laserstyrda bomber och laserutpekningsskapslar till JAS 39 genomförs. Ambitionsnivån för luftburen aktiv störning har sänkts. Förmågan att bekämpa små luftmål, t.ex. kryssningsrobotar, samt korträckviddig bekämpning av luftmål under mörkerförhållanden kommer att utvecklas. Behovet av transporter förväntas öka ytterligare – främst för förflyttning och försörjning av förband i internationell tjänst. De nya helikoptersystemen kommer att ge en förmåga som inte funnits tidigare, bl.a. möjligheten att transportera markstridsförband i mörker och dåligt väder. Kompetensen inom området beväpnade helikoptrar vidmakthålls.
- Åtgärder kommer att krävas under de närmaste åren för att upprätthålla förmågan till taktiska transporter (försvaret har åtta C-130 Herkules som börjar närma sig slutet av sin tekniska livslängd).
- Anskaffning och införande av de två nya helikoptersystemen 14 och 15 har försenats, vilket påverkar helikopterförbandets förmåga att lämna stöd till andra förband. Från och med 2008 kan bataljonen börja verka i begränsad omfattning. 2012 ska den nya bataljonen vara operativ.

2.1.2 Riksdagsbeslutet 2005

I december 2005 beslutade riksdagen (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:FöU1, rskr. 2005/06:82) att godkänna regeringens förslag om insatsorganisationen.

I sitt betänkande konstaterade försvarsutskottet att regeringens förslag till fortsatt inriktning av insatsorganisation i allt väsentligt låg i linje med det försvarspolitiska beslutet 2004 när det gällde antal och typ av förband. I propositionen föreslog regeringen att insatsorganisationen delas in i insatsförband och resursförband. Insatsförbanden skulle ha en beredskapstid på upp till ett år medan resursförbanden inte skulle ha några beredskapskrav.

Utskottet anförde följande.

Vad regeringen anför om insatsorganisationen, och särskilt om de s.k. resursförbanden, väcker enligt utskottet ett antal frågor om bemanning, utformning och användning av dessa förband som måste klarläggas. Enligt utskottets mening bemannas insatsorganisationens förband i huvudsak med stöd av totalförsvarplikten, medan beredskap för internationella insatser, förbandsvis eller individvis, upprätthålls av anställda, kontrakterade eller av dem som avgivit intresseförklaring för sådana insatser. Den redovisning som görs i budgetpropositionen av insatsorganisationen, och uppdelningen av insats- respektive resursförband, är enligt utskottets mening inte ändamålsenlig. Försvarsmakten har för utskottet anmält att en översyn kommer att göras för att bättre tydliggöra och definiera de olika begreppen. Utskottet förutsätter att information om denna viktiga översyn lämnas till utskottet och att regeringen återkommer till riksdagen med förnyad formell redovisning av insatsorganisationens olika delar senast i budgetpropositionen för 2007.

FÖRBANDSTYPER OCH ANTAL FÖRBAND I INSATSORGANISATIONEN 2008
ENLIGT RIKSDAGSBESLUTET 2005

Siffran inom parentes anger hur många förband som ska vara insatsförband med en beredskap som understiger ett år. Övriga förband har inga beredskapskrav.

Huvudindelning	Förbandstyp	Antal	
Operativ ledning och logistik	Högkvarter med operativ insatsledning	1 (1)	
	Operativ lednings- och sambandsbataljon	1 (1/3)	
	Stridsgruppsstab	3 (2)	
	Specialförband	2 (2)	
	Telekrigsbataljon	1 (2/3)	
	Marktelebataljon	1 (–)	
	Markstridskrafter	Jägarbataljon	1 (1)
		Säkerhetsbataljon	3 (1)
		Mekaniserad bataljon	8 (3 1/3)
		Luftburen bataljon	1 (2/3)
		Artilleribataljon 77 B	1 (1/4)
		Artilleribataljon 77 BD	1 (–)
		Luftvärnsbataljon 97/70	2 (1/2)
Ingenjörsbataljon		2 (1)	
Förbindelsebataljon		1 (–)	
Underhållsbataljon		2 (1)	
Sjöstridskrafter	NBC-kompani	1 (1/2)	
	Ammunitionsröjningskompani	2 (1)	
	Hemvärnsbataljon	60 (60)	
	Ubåt	4 (3)	
	Ytstridsfartyg	7 (7)	
	Minröjningsfartyg	7 (4)	
	Amfibiebataljon	1 (1)	
Luftstridskrafter	Marin basbataljon	1 (–)	
	Jas 39-division A/B	–	
	Jas 39-division C	4 (2)	
	Helikopterbataljon	1 (–)	
	Signalspaningsflygdivision S 102 B	1 (1/2)	
	Transportflygdivision TP 84	1 (1)	
	Flygbasbataljon	2 (1)	

Underlag: 2005/06:FöU1.

För vissa av förbanden, som enligt tabellen inte med någon del har en beredskapstid som understiger ett år, kan någon pluton vara förberedd för t.ex. internationella insatser. Vidare bidrar grundorganisationens resurser till viss insatsförmåga (jfr helikopterbataljon). Under perioden 2006 till 2008 vidmakthålls tre säkerhetsbataljoner. Regeringens inriktning enligt proposition 2004/05:5 avseende förbandens operativa förmåga ligger fast i avvaktan på Forsvarsmaktens förslag till insatsorganisationens utveckling som lämnas i samband med budgetunderlaget för 2007.

Under följande rubriker sammanfattas 2005 års beslut avseende utveckling och inriktning av insatsorganisationen.

Operativ ledning och logistik

Enligt beslutet kommer operativ ledning och logistik år 2008 att, bland andra förband, bestå av

- högkvarter med insatsledning och stabsförband,
- tre brigadledningar samordnade med utvecklingen av FHQ1,
- operativ lednings- och sambandsbataljon,
- CERT (Computer Emergency Response Team),
- specialförband,
- telekrigsbataljon,
- teknisk bataljon samt
- marktelebataljon.

Utvecklingen inom funktionerna fortsätter i enlighet med proposition 2004/05:5. Vid inledningen av 2008 har utvecklingen av och materielanskaffningen för de kvalificerade sjukvårdsenheterna kommit så långt att delar av dessa kan ingå i Nordic Battle Group under snabbinsatsstyrkans beredskapstid och vid eventuell insats. IT-försvarsförband och Computer Emergency Response Team (CERT) planeras att vara operativa från 2008.

Markstridskrafter

Markstridskrafterna ska 2008 bestå av de förband som redovisas i tabellen ovan om insatsorganisationens utveckling. Förbanden bedöms kunna upprätthålla en sådan kvalitet på materiel, personal och förmåga att de utan begränsningar kan användas för alla avsedda uppgifter. Den huvudsakliga förbandsutvecklingen ska bl.a. inriktas mot utvecklingen av snabbinsatsförmåga inom ramen för deltagande i den nordiska snabbinsatsstyrkan. Denna förmåga kommer även att kunna användas för insatser nationellt.

Sjöstridskrafterna

Sjöstridskrafternas väsentligaste delar kommer 2008 att bestå av sju ytstridsfartyg, sju minröjningsfartyg, fyra ubåtar, en sjöinformationsbataljon och en amfibiebataljon samt signalspaningsfartyget HMS Orion. Inriktningen är att avveckla två ubåtar av Västergötlandsklass medan ubåtar av Gotlands- och Södermanlandsklass bibehålls samt att ersätta Göteborgskorvetterna med Visbykorvetter allteftersom dessa levereras. Inriktningen för 2008 är att en av ovan nämnda ubåtar bibehålls som resursförband. I övrigt bör nämnas att tre korvetter av Visbyklass kommer att vara resursförband under det att de utvecklas. I kategorin resursförband återfinns under 2008 även ett röjdykarfartyg och ett minröjningsfartyg av Landsortsklass.

¹ FHQ = Force Headquarters – operativ stab för ledning av Nordic Battle Group.

Luftstridskrafter

De fyra JAS-divisionerna utgörs av JAS 39 C, men ett antal A- och B-versioner ingår. De två nya flygbasbataljonerna av typ 08 kommer att vara fullt utvecklade och operativa 2008. Transportflygförbanden är oförändrade.

Enligt riksdagsbeslutet krävs åtgärder för att säkerställa fortsatt tillgång till nödvändig utvecklingskompetens, såväl operativt som tekniskt, för JAS 39 Gripen-systemet under dess tekniska och ekonomiska livslängd. Regeringen avser att under hösten 2005 pröva vilka alternativa lösningar, nationellt eller internationellt, som finns för att säkerställa nödvändig utvecklingskompetens, för att därefter fatta beslut och informera riksdagen därom.

Helikopterförband

Leveransförseningarna har gjort att helikopterbataljonen med mark- och sjöoperativ inriktning inte kommer att kunna vara fullt operativ 2010 som tidigare planerats. Bataljonen beräknas vara operativ 2012.

2.1.3 Riksdagsbeslutet 2006

I december 2006 beslutade riksdagen (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:FöU1, rskr. 2006/07:31 och 32) att godkänna regeringens förslag till insatsorganisation. Försvarsutskottet konstaterade i sitt betänkande att regeringens förslag till insatsorganisation i huvudsak har samma inriktning som den som riksdagen tidigare godkänt i det försvarspolitiska beslutet för 2005–2007. Någon förändring av denna inriktning var enligt utskottet inte aktuell.

I betänkandet anförde dock utskottet följande.

Insatsorganisationens förband bemannas enligt utskottet i huvudsak med stöd av totalförsvarplikten, medan beredskap för internationella insatser, förbandsvis eller individvis, upprätthålls av anställda, kontrakterade eller av dem som avgivit intresseförklaring för sådana insatser. Utskottet är positivt till det arbete som pågår inom Försvarsmakten som syftar till att delar av vissa insatsförband ska bemannas med personal som tecknat kontrakt för internationell tjänst. Om en sådan ordning förverkligas kommer vissa delar av insatsförbanden att kunna sättas in både internationellt och nationellt. Utskottet är inte berett att ta ställning till uppdelningen av insatsorganisationen i insatsförband och övriga förband. Utskottet utgår från att regeringen fortsätter att se över utformningen och redovisningen av insatsorganisationen och att den återkommer om detta i budgetpropositionen för 2008.

Riksdagsbeslutet 2006 innebär att insatsorganisationen i huvudsak ska bestå av följande förband 2007 och 2009.

FÖRBANDSTYPER OCH ANTAL FÖRBAND I INSATSORGANISATIONEN 2007
OCH 2009 ENLIGT RIKSDAGSBESLUTET 2006

Siffran inom parentes anger antalet insatsförband med en beredskap som understiger ett år. Resterande kallas övriga förband och har en beredskap på upp till tre år.

Huvudindelning	Förbandstyp	2007	2009	
Operativ ledning och logistik	Högkvarter med operativ insatsledning	1 (1)	1 (1)	
	Operativ lednings- och sambandsbataljon	1 (2/3)	1 (–)	
	Specialförband	2 (1)	2 (2)	
	Telekrigsbataljon	utv. av 1 (–)	1 (1)	
	Operativ lednings- och teknisk bataljon	1 (–)	1 (2/3)	
	Markstridskrafter	Jägarbataljon	1 (–)	1 (1)
		Säkerhetsbataljon	3 (1)	3 (2)
		Mekaniserad bataljon	8 (4)	8 (3)
		Luftburen bataljon	utv. av 1 (–)	1 (1/5)
		Artilleribataljon 77 B	1 (1/4)	1 (1/5)
Artilleribataljon 2011		utv. av 1 (–)	utv. av 1 (–)	
Luftvärnsbataljon 97/70		2 (1)	2 (1/2)	
Ingenjörsbataljon		2 (1)	2 (1 1/3)	
Förbindelsebataljon		1 (1/3)	1 (–)	
Underhållsbataljon		2 (1)	2 (1)	
Sjöstridskrafter	NBC-kompani	1 (1/3)	1 (1)	
	Ammunitionsröjningskompani	2 (2)	2 (1)	
	Hemvärnsbataljon	69 (69)	60 (60)	
	Ubåt	4 (3)	4 (4)	
	Ytstridsfartyg	6 (6)	7 (7)	
	Minröjningsfartyg	7 (4)	7 (4)	
	Amfibiebataljon	1 (1/3)	1 (1)	
	Marin basbataljon	1 (1/4)	1 (2/3)	
	Luftstridskrafter	JAS 39-division	4 (2)	4 (2)
		Helikopterbataljon	1 (–)	1 (–)
Signalspaningsflygdivision S 102 B		1 (1/2)	1 (1/2)	
Transportflygdivision TP 84		1 (1)	1 (1)	
Flygbasbataljon		2 (1)	2 (1)	

Nedan sammanfattas 2006 års beslut avseende utveckling och inriktning av insatsorganisationen. Flera av de åtgärder som redovisas uppfylls inte förrän efter 2008.

Operativ ledning och logistik

- Omorganisationen av de operativa lednings- och logistikförbanden fortsätter och förmågan att leda gemensamma insatser utvecklas.
- Prioriterad verksamhet är att vidta nödvändiga åtgärder inom ledning och logistik så att den nordiska snabbinsatsstyrkan kan stå i beredskap 2008.
- Specialförbandens förmåga vidareutvecklas.
- Förmågan att flytta insatsförband utvecklas.
- Förmågan till egen avancerad sjukvård utvecklas.

- Förmågan att leda gemensamma insatser nationellt och internationellt ökas genom utveckling av stödsystemet Sweccis.
- Ett gemensamt kommunikationssystem för hela Försvarmakten, radiosystem ,GTRS, anskaffas successivt.

Markstridskrafter

Tre områden prioriteras:

- förändringen av utbildningssystemet fullföljs och utvecklas
 - förmågan till strid i urban miljö och
 - i subarktisk miljö ges särskilt fokus.
- Inom luftvärnet renoveras och modifieras robot 77-systemet i syfte att skapa robotsystem 97. Dessutom övervägs organisering av robotsystem 23.
 - Avseende artilleriförbanden påbörjas renovering och modifiering av Hau-bits 77 B. Systemet avses att användas i kombination med artillerigranaten Excalibur.
 - En luftburen bataljon kommer att tillföras insatsorganisationen fr.o.m. 2008.
 - De mekaniserade bataljonerna utformas med sex bataljoner med tyngre fordon och två bataljoner med lättare fordon, baserat på erfarenheterna från uppbyggnadsarbetet med den nordiska snabbinsatsstyrkan.
 - Ett system med granatkastarpansarbandvagn införskaffas.
 - Förmågan till rörlighet och skydd utvecklas bl.a. genom tillförsel av nya splitterskyddade terrängfordon som kan flygtransporteras.

Sjöstridskrafter

- De första av totalt fem Visbykorvetter levereras under perioden.
- När nuvarande torpedsystem når sin tekniska livslängd avser man att anskaffa ett system för Torped, Mina och Sensor (TMS).
- Minröjningsfartygen av Landsortsklass kommer att halvtidsmodifieras under perioden.

Under perioden ska Försvarmakten

- fullfölja anskaffningen av korvetter av Visbyklass,
- fullfölja utveckling och anskaffning av TMS samt
- genomföra studie avseende marina system.

Luftstridskrafter

- JAS-förbandens förmåga förstärks och breddas i syfte att erhålla flexibilitet och handlingsfrihet, och den operativa förmågan utökas då JAS 39 C/D levereras. Tillförsel av FAC-materiel (Forward Air Controller), laserstyrda bomber och laserutpekningkapsel som ökar förmågan till korträckviddig precisionsbekämpning planeras att ske under perioden.

- Som ett led i utvecklingen av den nordiska snabbinsatsstyrkan planeras Swafrap JAS 39, flygvapnets snabbinsatsstyrka, kunna stå i beredskap under Sveriges beredskapsperiod.
- Kompetensuppbyggnad avseende lufttankning från TP 84 till JAS 39 C fortsätter.
- Avseende signalspaningsförmågan (S 102 B) är det av vikt att de brister som finns åtgärdas med hög prioritet.
- En ledningsflyggrupp (ASC 890) utvecklas.
- Taktiska transportflygresurser är av stor betydelse för att erhålla effekt av bl.a. specialförband.
- Tillförsel av materiel till JAS 39 kommer att ske av
 - EWS 39/S (spaning och motmedel),
 - IK Ny (igenkänningssystem),
 - Petra 39 (taktiska stridssystem),
 - Radar JAS 39 (markradarfunktion),
 - Interoperabilitet JAS 39 (programvara till flygplanets datorer),
 - laserutpekningkapsel (LDP) och laserstyrda bomber (LGB),
 - utveckling av radarjaktrobot Meteor.

Helikopterförband

- Fortsatt utveckling av helikopterbataljon med mark- och sjöoperativ inriktning. Helikopterbataljon 2010 ska optimeras mot att verka inom fredsfrämjande insatser. Ursprunglig tidplan för leveranser av nya helikoptrar har återigen förskjutits.
- Som ett led i utvecklingen av den nordiska snabbinsatsstyrkan planeras ett helikopterförband kunna stå i beredskap för sjuktransport under Sveriges beredskapsperiod. Därutöver undersöks möjligheten att tillgodose den nordiska snabbinsatsstyrkans behov av transporthelikoptrar.
- För att utveckla specialförbandens förmåga att verka kommer helikopterflottiljen att vidareutveckla förmågan till understöd av specialförbanden med olika insatsenheter.

2.2 Försvarsmaktens internationella förmåga

2.2.1 Riksdagsbeslutet 2004

I det försvarspolitiska beslutet 2004 biföll riksdagen regeringens förslag om utveckling av internationell förmåga och internationella insatser (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU4 och 5, rskr. 2004/05:143).

Beslutet innebär följande.

- Försvarsmakten ska ha förmåga att samtidigt leda och genomföra två insatser av bataljonsstorlek eller motsvarande samt ytterligare tre insatser med mindre förbandsenheter.
- Förmågan ska omfatta både nya insatser, med relativt kort förvarning, och uthålligt deltagande i långvariga operationer.

- Försvarsmakten ska utveckla ett svenskt bidrag till en multinationell snabbinsatsstyrka under svensk ledning som en del av EU:s snabbinsatsförmåga. Inriktningen är att förbandet ska vara operativt senast den 1 januari 2008.
- Utvecklingen av snabbinsatsstyrkan innebär på sikt en förstärkning av den internationella förmågan och bidrar till en högre ambitionsnivå för anmälningar till internationella styrkeregister. Utgångspunkten för utvecklingen av den internationella förmågan bör vara de kapacitetsmål som är fastställda i EU Headline Goal 2010.
- På längre sikt, 2010–2012, bör kapacitet motsvarande en svensk snabbinsatsstyrka och förstärkningsförband utvecklas.
- Under perioden 2005–2007 ökas successivt anslagsposten för de fredsfrämjande truppinsatserna.

I försvarsutskottets betänkande redovisades följande förband som i början av 2005 skulle anmälas till internationella styrkeregister.

- Ledningsresurs med upp till 50 officerare (30 dagars beredskap),
- grupp med upp till 60 militärobservatörer (30 dagars beredskap),
- ram för Cimic²-kompani och Cimicspecialister (90 dagars beredskap),
- brigadstabskompani (30 dagars beredskap),
- logistikkompani med ledningsresurser för en logistikbataljon (30 dagars beredskap),
- två mekaniserade bataljoner (30–90 dagars beredskap),
- militärpoliskompani (30 dagars beredskap),
- ingenjörskompani med ammunitions- och minröjningsförmåga (30 dagars beredskap),
- jägarpluton (30 dagars beredskap),
- artillerilokaliseringsradargrupp (30 dagars beredskap),
- NBC-insatsstyrka³ (30 dagars beredskap),
- ubåtsförband med en ubåt (30 dagars beredskap),
- korvettförband med två korvetter (30 dagars beredskap),
- marin minröjningsstyrka med två minröjningsfartyg (30 dagars beredskap),
- spanings- och luftförsvarsförband JAS 39 med åtta flygplan (30 dagars beredskap),
- ett signalspaningsflygplan (30 dagars beredskap) och
- en transportflygenhet Tp 84 med fyra flygplan (30 dagars beredskap).

Snabbinsatsstyrkan, som i propositionen bedöms komma att utgöra en viktig del av de till styrkeregistren anmälda förbanden, skulle utvecklas i samarbete med Finland. Enligt inriktningen för styrkan ska Sverige ta det sammanhållande ansvaret för planering och genomförande samt ansvar för manöverenheter och för lednings- och logistikfunktioner, inklusive styrkans högkvarter. Det svenska bidraget beräknas till ca 1 100 personer och kostnaderna prelimi-

² Civil-militärt samarbete.

³ Insatsstyrka vid händelser med nukleära, biologiska eller kemiska vapen.

närt till ca 1 miljard kronor per år när styrkan är operativ. Frågor som, enligt propositionen, måste lösas innan styrkan blir operativ rör bl.a. samordning med andra nationer som ska bidra till styrkan, beredskapsperioder, strategisk transportförmåga, internationella övnings- och utbildningsmöjligheter, personalförsörjning samt certifiering.

Enligt propositionen kräver utvecklingen av snabbinsatsstyrkan bl.a. att ett nytt förbandsutbildningssystem införs med början 2006 och att ett beredskapssystem utvecklas. Vidare konstateras att svenska flygförband och marina förband bör kunna bidra till EU:s snabbinsatsförmåga. Dessutom avser regeringen att se över den nationella beslutsprocessen mot bakgrund av att snabbinsatskonceptet innebär att styrkan med sina första delar ska kunna påbörja insatsen senast 10 dagar efter ett EU-beslut.

Enligt propositionen avser regeringen att öka anslagsposten för fredsfrämjande truppinsatser till 1,4 miljarder kronor 2005, 1,5 miljarder kronor 2006 och 1,7 miljarder kronor 2007.

2.2.2 Riksdagsbeslutet 2005

I riksdagsbeslutet 2005 (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:FöU1, rskr. 2005/06:82) betonade försvarsutskottet att man noga kommer att följa arbetet med att utveckla den nordiska snabbinsatsstyrkan.

I propositionen redovisades att det svenska styrkebidraget till den nordiska snabbinsatsstyrkan (Nordic Battle Group, NBG) planeras att bestå av ca 1 100 personer, det finska bidraget av drygt 190 personer, det norska bidraget av 150 personer och det estniska bidraget av ca 45 personer. Kärnan i styrkan, manöverbataljonen, är svensk och avses att vara sammansatt av både lätt och mekaniserat infanteri. Försvarsmakten beräknar merkostnaderna för uppbyggnaden och utvecklingen av snabbinsatsstyrkan till drygt 2,5 miljarder kronor fördelat över åren 2005–2008. Kostnaderna för utvecklingen av det svenska bidraget till styrkan och eventuella insatser ska rymmas inom de ekonomiska ramar för det militära försvaret som riksdagen beslutade 2004.

I propositionen redovisas vidare att Sverige undertecknat ett samförståndsavtal med Finland, Norge och Estland, som ger riktlinjer för det fortsatta arbetet med att utveckla den nordiska snabbinsatsstyrkan. Sverige ska fortsatt leda och koordinera arbetet under perioden 2006–2008. Beslut om styrkans slutliga utformning och organisation ska fattas under 2006.

2.2.3 Riksdagsbeslutet 2006

I riksdagsbeslutet 2006 (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:FöU1, rskr. 2006/07: 31 och 32) betonade försvarsutskottet att regeringen senast i budgetpropositionen för 2008 bör redovisa den nationella strategin för Sveriges deltagande i internationella militära insatser som aviserats i proposition 2006/07:1, utgiftsområde 6.

I enlighet med regeringens ståndpunkt att Sverige måste ta ett än större ansvar i fredsfrämjande insatser anfördes i propositionen att antalet kvinnor och män i utlandstjänst på sikt bör öka till ca 2 000 personer. Beslutet innebar

vidare att 2,1 miljarder kronor anvisades för fredsfrämjande truppinsatser, vilket var en ökning med 600 miljoner kronor jämfört med budgetåret 2006.

I propositionen redovisas vilka förband som anmälts till EU:s styrkeregister samt till FN (Unsas) och Nato (PARP).

I propositionen anförs bl.a. följande beträffande den nordiska snabbinsatsstyrkan.

- Den slutliga utformningen av den nordiska snabbinsatsstyrkan förväntas ha fastställts mot slutet av 2006.
- För att kunna uppnå de av EU satta kraven på snabbinsatsstyrkor måste behovet av strategiska transporter ha täckts.
- När styrkan är färdig kommer den att bestå av underenheter ur flera insatsförband som genom bl.a. anställning av beredskapssoldater och beredskapskontrakt givits hög nationell och internationell tillgänglighet och beredskap.
- Under hösten 2007 kommer övningar att genomföras med de enheter som kan komma att ingå i snabbinsatsstyrkan.
- Certifiering av styrkan kommer att genomföras under 2007.
- Organisations- och metodförsök kommer att fullföljas för förband avsedda för logistikenheten. Materiel för drivmedelshantering, fältförplägnad, vattenrening, förvaring och transporterung anskaffas för att under perioden uppnå förmåga för internationella insatser. Vissa förmågor för avancerad sjukvård utvecklas för att ingå i den nordiska snabbinsatsstyrkan som delar i den norska sjukvårdsenheten.
- Det är regeringens ambition att Sverige tillsammans med andra länder ska erbjuda en snabbinsatsstyrka till EU för en beredskapsperiod som ligger bortom den närmast förestående (första halvåret 2008). I första hand söker man fortsätta samarbetet med nuvarande samarbetsländer.

I propositionen anförs vidare att Sverige i dag inte har egen förmåga att genomföra strategisk flygtransport av tung materiel direkt och utan omlastning till ett insatsområde med militär hotmiljö. Den strategiska transportförmågan är en fråga som samtliga stater engagerade i uppbyggandet av snabbinsatsförmågan nu ser över. Regeringen bedömer att huvudalternativet är att tillsammans med andra aktörer åstadkomma tillgång till sådan kapacitet.

3 Kriterier för måluppfyllnad

För att komma fram till en bedömning av läget vid årsskiftet 2007/08, har vi valt att formulera vissa kriterier som grund för överväganden och slutsatser. Om de (kriterierna) uppfylls är det en rimlig sannolikhet att målen kan nås.

3.1 Insatsorganisationens omfattning och sammansättning

Insatsorganisationen består av krigsförband som i sin tur består av personal, materiel m.m. Det har av naturliga skäl inte varit möjligt att besöka och ”ta” på förbanden. Här grundas bedömningarna på granskning av skriftligt underlag och samtal med bl.a. förbandschefer.

En bedömning av insatsorganisationens omfattning och sammansättning vid årsskiftet 2007/08 bör baseras på dels de värden och nyttigheter som tillförts insatsorganisationen, dvs. förbandsverksamheten, dels på den värdering av krigsförbanden som ligger till grund för den operativa värderingen.

Följande kriterier eller områden kommer därför att granskas i det efterföljande:

Förbandsverksamheten. Den utbildning som genomförts bör ha tillfört organisationen tillräckligt antal värnpliktiga soldater som grund för placering i insatsorganisationen eller för rekrytering och anställning. Övningsverksamheten bör tillföra operativ effekt och kompetens inom olika områden t.ex. ledning av förband. En planerligt genomförd förbandsverksamhet, med bra resultat, bör kunna styrka huruvida Försvarmakten når målen eller ej.

Krigsförbandsvärdering. Detta har varit det viktigaste underlaget för bedömningarna. Riksrevisionen har nyligen genomfört en granskning av värderingssystemet och funnit att det stöder övergripande bedömningar och rätt visar förbandschefernas bedömningar. Krigsförbandsvärderingen som genomförs av förbandscheferna ger konkreta svar på förbandets innehåll och status beträffande personal och materiel.

3.2 Internationell förmåga

För att kunna bedöma den internationella förmågan har vi utgått från en värdering av följande kriterier:

Insatser. De faktiskt genomförda insatserna bör kunna ge ett delsvar på dels den kvantitativa förmågan i form av antal insatta förband och antal personer, dels den kvalitativa förmågan genom en bedömning av om Sveriges insatser är efterfrågade och om missionerna kan fullföljas.

Internationella förband i beredskap. Förband i internationella styrkeregister ger en indikation på förmågan att uppfylla den kvantitativa delen av kraven från inriktningen 2004.

Internationella övningar. Försvarsmakten bör under perioden årligen delta i flera internationella övningar, dels för att bygga upp och vidmakthålla internationell kompetens hos personalen, dels för att utveckla den nationella förmågan.

Multinationell snabbinsatsstyrka. Styrkan bör vara organiserad (certifierad), samtränad och tilldelad erforderlig personal och materiel. Beredskap inkluderande strategisk transportberedskap ska vara uppfylld. Internationella och nationella avtal ska vara ingångna.

Förmåga över tiden. Den försvarspolitiska inriktningen innebär att förmåga ska kunna utvecklas över tiden. Detta innebär att Försvarsmakten måste ha en tydlig planering för hur den internationella förmågan ska vidmakthållas. Det måste finnas en struktur i förbandsverksamheten som stöder och utvecklar den internationella förmågan. Vidare måste det finnas ett personalförsörjningssystem som tillgodoser kraven på uthållig tillförsel och rotation av personal.

Ekonomi. Avsikten med denna utvärdering är inte att dra slutsatser om huruvida tilldelad ekonomi svarar mot den politiska inriktningen. För det torde en särskild analys erfordras och tiden medger inte detta. Men tendenser bör kunna identifieras.

4 Utvecklingen 2005–2007

4.1 Insatsorganisationen

4.1.1 Förbandsverksamhet

Under perioden har årligen ett femtiotal förbandsövningar genomförts, varav huvuddelen av internationell karaktär. Internationella övningar är en förutsättning för att Försvarsmakten ska kunna fortsätta att utveckla stridsteknik, taktik, metoder och, inte minst, förmåga att fortsatt verka i en internationell miljö. Exempel på nationella övningar är Arméns årliga slutövning (ASÖ), Marinens årliga slutövning (Sammarin), Flygvapnets årliga slutövning (FVÖ) och Samverkan flyg-luftvärn (Focus).

Utbildning och övningar har under perioden genomförts med i stort sett samma omfattning som tidigare år. Konsekvenserna av omstruktureringen har dock inneburit att ett antal övningar genomförts med färre deltagare eller färre deltagande enheter än planerat. Utbildning av värnpliktiga som utgör en stor del av rekryteringsbasen för Nordic Battle Group (NBG) påbörjades under 2006.

Utbildningen till insatsorganisationen har nått de uppställda målen, vilket innebär att förbanden har kunnat tillföras erforderlig personal med rätt kompetens. Vidare har förbanden kunnat vidmakthålla respektive utveckla avsedda förmågor till såväl nationella som internationella insatser.

Uppställda mål har i allt väsentligt uppnåtts.

Samövningar med andra nationer är numera en naturlig del av förbandsverksamheten.

Det nya förbandsutbildningssystemet har börjat tillämpas. Syftet är att öka rekryteringen och förmågan till internationella insatser samt öka kvaliteten i grundutbildningen. Systemet bygger på en terminsindelad utbildning där tiden för huvuddelen av de värnpliktiga är anpassad till civilt och militärt skolsystem och där utbildningstiden är ca 11 månader (två terminer).

Utbildningen av förband avsedda för internationella insatser ingår som en återkommande och stående del av produktionsuppdragen. Detta sker genom införandet av en tredje termin. Den tredje terminen genomförs med frivillig och kontrakterad personal som fullgjort grundutbildning.

Antalet utryckande och krigsplaceringsbara värnpliktiga kommer under perioden att ligga mellan 25 000 och 30 000, beroende av resultatet 2007. Detta innebär ett årligt medeltal på ca 8 000–9 000 värnpliktiga. I ett långsiktigt perspektiv skulle ett årligt tillskott av 8 000 värnpliktiga soldater kunna försörja en organisation på ca 40 000–50 000 personer (med en femårig omsättning och med 10–20 % övriga personalkategorier). Insatsorganisationen (exklusive hemvärn) omfattar ca 22 500 personer i förband med upp till ett års beredskap.

4.1.2 Försvarsmaktens värderingssystem

Den viktigaste grunden för bedömningen av insatsorganisationens omfattning och innehåll har varit genomgång och granskning av Försvarsmaktens krigsförbandsvärdering (KfV). KfV är endast en del i ett omfattande värderingssystem, insatsorganisationsvärdering (IOV) som börjar vid det enskilda förbandet och mynnar ut i Försvarsmaktens årsredovisning.

Insatsorganisationsvärdering (IOV) är en årlig återkommande process som syftar till att svara på de krav på återredovisning som ställs i regleringsbrevet. IOV utgör dels grund för rapportering i Försvarsmaktens årsredovisning, dels bl.a. grund för ett internt förbättringsarbete. Till grund för IOV ligger ett antal underliggande värderingar: krigsförbandsvärdering (KfV), förbandstypvärdering (FTV – ej 2007), taktisk värdering (TaV) och operativ värdering (OpV). Utöver dessa värderingar gör Högkvarteret särskilda utredningar i syfte att klarlägga läget i insatsorganisationen.

Krigsförbandsvärdering genomförs av enskilt krigsförband och syftar till att värdera förbandet mot dess fastställda målsättning (TOEM)⁴. Dessa värderingar ligger till grund för förbandstypvärdering och de taktiska värderingarna.

De taktiska värderingarna som cheferna för de taktiska kommandona genomför, syftar till att bedöma förmågan hos krigsförbanden att lösa ställda uppgifter enligt den taktiska och operativa planeringen. De taktiska värderingarna ligger sedan i sin tur till grund för operativ chefs operativa värdering. Denna värdering syftar till att bedöma operativ chefs möjlighet att lösa ålagda uppgifter.

IOV baseras utöver de värderingar som beskrivs ovan också bl.a. på en lista över specifika underlagsbehov som har tagits fram och riktats direkt till ett antal delprocesser och stödprocesser inom Högkvarteret. Dessutom har ett antal frågor ställts direkt till ansvariga för förband under utveckling, vilka inte genomför krigsförbandsvärdering. Slutligen värderas Försvarsmaktens utvecklingsförmåga separat, specifikt kopplat till det i regleringsbrevet ställda kravet på operativ förmåga III.

Den slutliga bedömningen av insatsorganisationens samlade förmåga sker i flera steg. Bl.a. sker en sammanvägning av de olika inkomna underlagen. Detta arbete behandlar såväl de krav på operativa förmågor och delförmågor som statsmakterna ställt i regleringsbrevet som dimensioner av intresse för Försvarsmaktens fortsatta interna förbättringsarbete.

Försvarsmaktens värderingssystem har tidigare granskats av Riksrevisionen och har då befunnits relevant som underlag för återredovisningen till statsmakterna.

Försvarsmaktens krigsförbandsvärdering redovisas i sammanställd form till regeringen och är sekretessbelagd. I denna rapport har målsättningen varit att endast redovisa öppet material. Nedan redovisas därför endast en översiktlig bild av insatsorganisationens tillstånd, som grund för slutsatser.

⁴ TOEM = taktisk, organisatorisk och ekonomisk målsättning.

- Samtliga förband som vidmakthålls har ett TOEM som fastställts 2002 eller senare. Förband under utveckling har med naturlighet också TOEM som är preliminära eller under utveckling.
- Under perioden har ett omfattande arbete skett med att traditionellt krigs-placera personalen. Personaluppfyllnadsgraden är beträffande värnpliktiga ca 95 % och beträffande officerare ca 65 %. Förbanden har som regel en kader organiserad i grundorganisationen.
- Den organisationsbestämmande materielen är som regel inte öronmärkt för ett visst förband. Det innebär att krigsförbandscheferna måste samverka med de s.k. teknikkontoren och FMLOG för att kunna värdera sitt förband. De brister som anmäls gäller bl.a. teknisk materiel där nya generationer snabbt ersätter varandra.

4.1.3 Övrigt

För att nå ett av de strategiska målen, omedelbart användbara insatsförband, har flera åtgärder vidtagits. Ett nytt system för personalförsörjning har tagits fram, förband kaderorganiserats successivt och krigsplaceringsorder till personal sänds återigen ut. Styrningen av verksamheten utgår återigen i allt högre grad från det enskilda krigsförbandet. Förbanden synliggörs, t.ex. har man på central nivå infört krigsförbandstabläer som en del i den gemensamma lägesbilden.

Personalförsörjning

År 2005 anställdes inte nyexaminerade officerare fullt ut. Under 2006–2007–2008 kommer inga nya högskoleofficerare att examineras. Noterbart är också att de s.k. spontanavgångarna bland officerare har ökat under det senaste året. Endast ett mindre antal reservofficerare har examinerats under perioden.

Resultatindikatorer

Försvarsmaktens resultatindikatorer visar att en större andel soldater och officerare ingår i redan insatta eller direkt användbara insatsförband. Risken är emellertid att den uppåtgående trenden bryts från 2007 och framåt när effekten av utebliven eller låg rekrytering i kombination med låg utbildning av värnpliktiga slår igenom i nyckeltal och indikatorer.

4.2 Internationell förmåga

Nedan redovisas utvecklingen under perioden som grund för värdering och slutsatser. Redovisningen utgår ifrån de ovan valda kriterierna.

4.2.1 Insatser

Ett objektivt mått på hur Försvarsmaktens internationella förmåga utvecklats under perioden är den sammantagna bilden av faktiskt genomförda insatser.

Försvarsmakten redovisar årligen i en bilaga till årsredovisningen en detaljerad förteckning av genomförda insatser. I stort ser bilden ut enligt följande:

- Afghanistan: ISAF (under hela perioden en styrka motsvarande reducerad bataljon), ledningsansvar för återuppbyggnadsenhet (2006–).
- Förenade Arabemiraten: transportflyg C 130 (2006–).
- Kosovo: reducerad mek. bataljon (under hela perioden), ledning av internationell stridsgrupp (2006-2007), militärpolis-enhet, helikopterenhet, CBRN-insatsstyrka⁵ (2006).
- Liberia: förstärkt mek. kompani (avvecklades 2006).
- Libanon: korvettstyrka (2006–) till Unifil⁶.
- Demokratiska republiken Kongo: specialförband inklusive transportflyg, (2006).
- Bosnien: bl.a. logistikenhet (avvecklades till del 2006).

I samtliga missioner har den svenska insatsen fått ett positivt omdöme. Ett 15-tal observatörsmissioner har dessutom bemannats under perioden.

Under perioden har i snitt 960 personer samtidigt tjänstgjort i utlandsstyrkan. Med rotationer inberäknat kommer totalt ca 5 000 personer att ha tjänstgjort i utlandsstyrkan under perioden.

Insatser har genomförts inom ramen för FN-, OSSE-, EU- och Natoleda operationer. Insatserna ha varit av mycket skiftande karaktär, och Försvarsmakten har därmed fått möjlighet att utveckla befintliga och nya förmågor.

Utvecklingstendensen är en förskjutning från observatörsmissioner till insatser av förbandsenheter.

4.2.2 Internationella förband i beredskap

En utgångspunkt för utvecklingen av svenska bidrag till internationella styrkeregister är de kapacitetsmål som tagits fram gemensamt inom EU, de s.k. Headline Goal 2010. De förband som anmäls kommer i huvudsak ur insatsorganisationen och utgör grunden för att kunna tillgodose statsmakternas krav på medverkan i internationella fredsfrämjande insatser.

Utvecklingen under perioden har inneburit att innehållet i Sveriges anmälningar till olika styrkeregister har förändrats dels till innehåll, dels till beredskap och volym. Förändringarna innebär en ambitionsökning för att kunna skapa förmåga att samtidigt leda och genomföra två insatser av bataljonsstorlek eller motsvarande och mindre förbandsenheter i ytterligare tre insatser. Nedan redovisas läget vid årsskiftet 2007/08. Förbanden har internationell beredskap, dvs. personalen är frivillig. Insatsberedskapen anges med R 10–90 beroende av antal dagars beredskap.

⁵ CBRN = styrka för kemiska (C), biologiska (B), radiologiska (R) eller nukleära (N) händelser.

⁶ United Nations Interim Force in Lebanon.

Styrkeregister fr.o.m. 2008 (vissa fr.o.m. 2009):

- Militärpolis (MP-pluton i R 30).
- ISTAR-kompani⁷, inklusive jägarpluton, underrättelsepluton, EW-förband⁸ och artillerilokaliseringsradargrupp (fr.o.m. 2009 i R 30).
- Mekaniserad bataljon 08, reducerad (fr.o.m. 2008 i R 30).
- Mekaniserad bataljon, pansarterrängbil (insatt KFOR).
- Stridsvagnskompani (R 90).
- Luftburen skvadron (fr.o.m. 2009 i R 30).
- Luftvärnspluton Rb 70 (fr.o.m. 2009 i R 90).
- Ingenjörskompani med ammunitions- och minröjningsförmåga, EOD (NBG, fr.o.m. 2009 i R 30).
- NBC-insatsstyrka (fr.o.m. 2009 i R 30).
- Amfibiestridsgrupp (R 30).
- Korvettförband (R 30).
- Minröjningsförband Sjö med EOD⁹ (R 30).
- Ubåtsförband (R 30).
- JAS 39-förband med basförband (R 30).
- Transportflygförband Tp 84 med basförband (R 30/R 10 vid stöd NBG).
- Signalspaningsflygförband S 102 B (R 30).
- Militärobservatörer (R 30).
- Specialförbandsenhet, SF (R 10 i NBG).
- Nordic Battle Group, NBG (R 10, se vidare nedan).

Därutöver finns nationella resurser för stöd av pågående insatser som t.ex. underrättelse- och logistikenheter.

De anmälda förbanden ska kunna förstärka EU:s snabbinsatsförmåga men även kunna sättas in i flera olika typer av internationella insatser, t.ex. inom ramen för FN och andra organisationer. Förbandens beredskapsgrad varierar beroende på omvärldsläge och nationella överväganden. Förbanden bör även kunna växla mellan att vara insatta i långvariga internationella insatser och att vara förstärkningsförband till snabbinsatsstyrkan när den är insatt.

Evaluerat av förbanden mot internationell standard har påbörjats och etablerats som en integrerad del av förbandsverksamheten.

4.2.3 Internationella övningar

Ett stort antal internationella övningar, stora som små, har genomförts. Sammanlagt deltar svenska enheter i mer än 30 förbands-, funktions- och ledningsövningar varje år. Följande övningar utgör exempel på genomförda internationella aktiviteter med deltagande av svensk trupp:

⁷ ISTAR (Intelligence Surveillance Target Acquisition and Reconnaissance) innebär att ett antal olika sensorenheter samlas under en ledning som svarar för samordningen av deras uppgifter och även bearbetningen av den information de samlar in.

⁸ EW=Electronic Warfare.

⁹ EOD= Explosives Ordnance Disposal.

Större förbandsövningar:

- Baltic Bridge
- Baltops
- Battle Griffin

Förbandsövningar och funktionsövningar:

Loyal Mariner, Lovisa, Adex, Barents Rescue, Eugenie, Finska marinens slutövning, Fost, Frisian Flag, Lee 2, Nax, Night Hawk, Northern Challenge, Northern Star, Samövning norska arméenheter i Sverige, Aco.

Ledningsövningar:

- Combined Endeavour
- Elite
- Viking
- Peace Shield

Flertalet av övningarna är sådana som genomförs flera år i följd. Det gäller såväl nationella övningar som internationella övningar och övningar utomlands där vi deltar som gästnation. Detta innebär stora fördelar då det gäller att tillvarata erfarenheter, allt från stridstekniska, taktiska och operativa erfarenheter till dem som rör inriktning och metod för respektive övning. Samtidigt får det inte bli ett självändamål att övningar återkommer årligen då behovet ändras efter hand. I huvuddelen av övningarna deltar endast lägre förband.

Det är viktigt att vidmakthålla internationell samövning på den genomförda periodens nivå eller högre och inom ett brett spektrum av övningstyper. Dock torde det vara särskilt viktigt att framhålla ledningsövningar (metoder, doktrin och teknik) på bataljons nivå och högre som är de vanligaste multinationella nivåerna i utlandsstyrkan.

Noterbart är att flera planerade övningar med internationellt deltagande har ställts in på grund av personalbrist.

Personalbristen inom Försvarsmakten orsakas av dels omstruktureringen som leder till obalanser, dels av rekryterings- och utbildningsbegränsningar. Åldersstrukturen och begränsningar i officerarnas tillgänglighet komplicerar bilden ytterligare.

4.2.4 Multinationell snabbinsatsstyrka

I november 2004 överenskom Sverige, Finland och Norge att samarbeta om uppsättandet av en snabbinsatsstyrka, Nordic Battle Group (NBG). Även Estland och senare Irland deltar i detta samarbete. Målsättningen är att bidra till EU:s krishanteringsförmåga.

Den multinationella snabbinsatsstyrkan består av bidrag från dessa fem länder med Sverige som ledningsansvarig (framework nation). Ett samarbete med Storbritannien har etablerats inom framför allt ledningsområdet på militärstrategisk nivå.

NBG:s organisation har successivt utformats mot EU:s efter hand utformade krav på snabbinsatsstyrkor. Sverige bidrar med 2 300 personer, Finland med 200 personer, Norge med 150 personer, Estland med 45 personer och Irland med 88 personer.

Nordic Battle Group (NBG):

- Force Headquarters, FHQ med stödförband
- Mekaniserad bataljon (inkl. luftburen skvadron)
- ISTAR-kompani
- Psy Opsto
- Ingenjörkompani (–)
- Case/Medevacenet¹⁰ (helikopter)
- Logistikenhet
- Movconenet¹¹
- Sjukvårdsenhet Role 2 +
- MP-enhet
- Sambandsenhet
- Geografisk supportenhet
- Lätt CBRN-grupp

Dessutom ingår förbandsenheter för stöd av NBG.

Följande enheter är anmälda till olika styrkeregister med 30–90 dagars beredskap (vissa R 10 vid NBG-insats). De kan stödja NBG, alternativt utnyttjas för kort- eller långvarig insats, eller som efterföljande förband till en insats med NBG:

- Logistikkompani (–)
- Stridsvagnskompani
- Stridsfordonstransportförband
- Luftvärnskompani
- Jägarpluton
- Artillerilokaliseringsgrupp
- Ammunitionsröjningsenhet
- SPOD/APOD¹²
- Amfibiestridsgrupp
- Korvettförband
- Ubåtsförband
- JAS 39-förband
- Transportflygförband
- Flygplatsenhet
- Signalspaningsflygförband

¹⁰ Evakuering av skadade.

¹¹ Movement Control Unit.

¹² SPOD/APOD=Seaport resp. Airport of Debarkation.

NBG Force Headquarters upprättades under 2006 i Enköping. Operation Headquarters i Northwood, Storbritannien, bemannades från 2006. Grundutbildning av soldater påbörjades under 2006. Rekrytering av soldater, samträning och validering sker under hösten 2007.

Under sommaren och hösten rekryteras och kontrakteras soldater och sjömän, främst från den ineliggande åldersklassen. Detta möjliggör att förbanden kan samtränas och certifieras. NBG:s slutövning kommer att äga rum i början av november. Kontraktansättning ger också den grundläggande tillgängligheten som beredskapskravet innebär.

Rekryteringen har genomförts enligt plan. Noterbart är att relativt stora vakanser (september 2007) finns bl.a. beträffande tekniker och logistikpersonal.

De olika underenheterna utgör i princip delar av befintliga krigsförband, dessa produceras och levereras av Försvarsmaktens grundorganisation. Viss materiel har inte kunnat levereras i tid. NBG kommer t.ex. inte inledningsvis att ha egen förmåga till kvalificerad vård av skadade under helikoptertransport.

Internationella avtal har ingåtts med berörda samarbetsländer.

Sverige har i dag ingen egen förmåga till strategiska transporter. Avtal finns med ett antal länder och organisationer om strategisk transportkapacitet.

Förbandet NBG planeras att stå i tio dygns (R 10) beredskap 1/1–30/6 2008. Personalens kontrakt är förberedda för en fyra månader lång insats.

4.2.5 Internationell förmåga över tiden

Som grund för sin planering och förbandsproduktion har Försvarsmakten ansatt en nivå på insatsförmågan över tiden:

- Försvarsmakten ska över tiden kunna genomföra en långvarig insats med förband om cirka bataljons storlek.
- Under de år regeringen ålägger Försvarsmakten att hålla den nordiska snabbinsatsstyrkan i beredskap, utgör denna en resurs för en andra bataljonsinsats. Typen av insats är således kortvarig snabbinsats.
- Under de år Försvarsmakten ej har beredskap med den nordiska snabbinsatsstyrkan ska förband ur styrkeregistret kunna insättas upp till en nivå som motsvarar bataljons storlek. Detta är också att betrakta som en kortvarig insats. Längden på insatsen påverkas av insatsbehovet, vilket eller vilka förband ur styrkeregistret som efterfrågas och deras förmåga över tiden.
- Dessutom ska Försvarsmakten över tiden kunna genomföra tre insatser med mindre förbandsenheter som främst hämtas ur styrkeregister. Typ och tidsutdräkt för dessa insatser kan variera alltifrån kortvariga till något längre insatser beroende på insatsbehov, vilka förband som krävs och dessa förbands insatsfrekvenslinjal.

Insatsförmågan över tiden är också beroende av Försvarsmaktens personalförsörjningssystem. Det är ett komplicerat system med flera påverkande och i sig

grundläggande faktorer. I botten finns ett värnplikssystem endast för män. Värnpliktskontingenterna är nu nere under 10 000 värnpliktiga per år. Försvarsmakten rekryterar frivilliga bland åldersklassen till förband med internationell beredskap. Officerare och reservofficerare rekryteras dessutom bland värnpliktiga som genomför grundutbildning. Officerarna, bortsett från nyanställda officerare, har ingen skyldighet att delta i internationella insatser, och frivilliga som tecknat kontrakt gör det i två steg. Steg ett för utbildning i Sverige. Steg två vid beslut om insats.

Det system som Försvarsmakten nu utvecklar för produktion av insatsorganisationen innebär en ökad effektivisering och anpassning av förbandsverksamheten i garnisonerna. Systemet innebär att ansvaret för produktion av förband med internationella uppgifter fördelas ut i organisationen. I princip innebär det att alla förband i insatsorganisationen ska kunna, åtminstone med delar, bidra till Försvarsmaktens internationella förmåga. Med Försvarsmaktens återgång till att kaderorganisera krigsförbanden, kommer personalen och den dagliga verksamheten i garnisonerna att direkt influeras av kraven på internationell förmåga.

Ett treterminssystem för utbildning av soldater innebär en icke oväsentlig utökning av utbildningstiden. Detta ökar kvaliteten och förbättrar möjligheterna för frivilliga att tjänstgöra i Försvarsmakten direkt efter grundutbildningen, vilket i sin tur också underlättar organiserandet av insatsförband med internationell beredskap.

4.2.6 Resultatindikator/kostnad

Försvarsmakten har en resultatindikator som visar utvecklingen av genomförandet av internationella insatser, ur ett ekonomiskt perspektiv. Resultatindikatorer redovisas av Försvarsmakten i årsredovisningarna. Indikatorn visar att utgifterna per person sjunker. Om detta är en trend är svårt att säga. Avgörande är antal missioner. Få stora missioner ger skalfördelar i förhållande till många små missioner. Vilken typ av förband som sätts in har också betydelse. Kvalificerade och materieltunga förband har som regel stort underhållsbehov och färre soldater, vilket leder till hög kostnad per insatt soldat.

Tendensen över tiden torde emellertid bli att förbanden blir alltmer kvalificerade med höga kvalitets- och tillgänglighetskrav på materiel och personal. Utvecklingen av Nordic Battle Group stödjer en sådan hypotes. Detta torde bl.a. leda till snabbare rotation eller kortare insatstid samt en omfattande logistik, vilket kommer att leda till att kostnaderna ytterligare ökar.

5 Överväganden och slutsatser

5.1 Insatsorganisationen (den 1 januari 2008)

Omstruktureringen av krigsförbanden har påbörjats och genomförs i riktning mot strukturen enligt riksdagens inriktning.

Inriktningen från statsmakterna har justerats årligen under perioden. Det är alltså ingen statisk målbild utan det sker en kontinuerlig utveckling, om än med ganska små justeringar varje år.

Förbandsverksamheten har kunnat genomföras i allt väsentligt enligt planer och inriktningar. Garnisonernas fokus är tydligt inriktat på att skapa förband med omedelbar insatsförmåga. Det finns brister beträffande bl.a. samträning och rättutbildad personal. Vår bedömning är emellertid att detta kan hanteras inom beredskapssystemets gränser.

Utbildningsomgångarna, för närvarande ca 8 000 värnpliktiga per år, tillgodoser väl insatsorganisationens årliga behov av omsättning av soldater och sjömän. I princip skulle det räcka med 3 000–4 000 värnpliktiga per år. Det är således inte insatsorganisationens krav på omsättning som är dimensionerande för storleken på de årliga utbildningsomgångarna. Dimensionerande är behovet av rekrytering till internationella insatser (åtminstone med dagens kontraktssystem) och rationell övningsorganisation. De relativt små utbildningsomgångarna innebär svårigheter att skapa nödvändiga träningstillfällen för officerare, särskilt för chefer i högre förband. Här är det nödvändigt att finna andra lösningar om inte storleken på utbildningsomgångarna kan hållas uppe. Ett exempel på åtgärd skulle kunna vara ett modernt repetitionsövningssystem (RU-system). Små utbildningsomgångar innebär också att utvecklingen av nya förband tar längre tid.

Den bristande rekryteringen av officerare kommer inte i närtid att menligt påverka insatsorganisationens förmåga mot satta krav. Däremot kommer det att på fyra till fem års sikt finnas en brist på erfarna plutons- och kompanichefer i rätt åldersläge.

Krigsplaceringsläget beträffande personal anser vi vara tillfredsställande när det gäller soldater och sjömän. De brister som finns bör vara hanterbara. Däremot är krigsplaceringsläget anmärkningsvärt lågt när det gäller officerare. Här råder i alla fall inga kvantitativa brister. Personalen är också i regel avdelad till olika krigsförband, varför problemet får anses vara av administrativ karaktär.

De materielbrister som anmäls är främst av två slag, dels teknisk materiel med hög omsättningstakt, dels viss organisationsbestämmande materiel som t.ex. olika fordon. Vår bedömning är att det är rimligt att inte i alla stycken förrädsställa teknisk materiel med hög omsättningstakt. Med de små volymer som gäller och de förhållandevis långa beredskapstiderna, är det en rimlig risktagning. Beträffande fordon är det lite annorlunda. Här finns som regel de olika fordonen tillgängliga men de är inte öronmärkta för ett visst förband. Detta är också rimligt. Denna typ av organisationsbestämmande materiel bör

vara i bruk av effektivitets- och säkerhetsskäl. Materielen måste ges en jämn och kontrollerad förslitning. Ett förband som går in i en högre beredskap måste veta att den effektbestämmande materielen fungerar.

Som underlag för rapporten och våra bedömningar har ett 60-tal krigsförbandstyper granskats. Nedan redovisas endast de förbandstyper som reglerats av riksdagens inriktning.

Enligt vår bedömning kommer Försvarsmaktens insatsorganisation att ha följande omfattning och sammansättning den 1 januari 2008.

FÖRBANDSTYPER OCH ANTAL FÖRBAND I INSATSORGANISATIONEN 2007/08

Siffran inom parentes anger antalet insatsförband med en beredskap som understiger ett år. Resterande kallas Övriga förband och har en beredskap på upp till tre år.

Huvudindelning	Förbandstyp	2007/08	Produktionsskede
Operativ ledning och logistik	Högkvarter med operativ insatsledning	1 (1)	V 1
	Operativ lednings- och sambandsbataljon	1 (2/3)	Fu 1
	Specialförband	2 (1)	Fu 2
	Telekrigsbataljon	utv. av 1 (-)	Fu 1
	Operativ lednings- och teknisk bataljon	1 (-)	V 1
Markstridskrafter	Jägarbataljon	1 (-)	V 1
	Säkerhetsbataljon	3 (1)	U 3
	Mekaniserad bataljon	8 (4)	V 6, U 2
	Luftburen bataljon	utv. av 1 (-)	U 1
	Artilleribataljon 77 B	1 (1/4)	V 1
	Artilleribataljon 2011	utv. av 1 (-)	Fu 1
	Luftvärnsbataljon 97/70	2 (1)	V 2
	Ingenjörsbataljon	2 (1)	V 2
	Förbindelsebataljon	1 (1/3)	V 1
	Underhållsbataljon	2 (1)	V 2
	NBC-kompani	1 (1/3)	V 1
	Ammunitionsröjningskompani	2 (2)	V 2
	Hemvärnsbataljon	69 (69)	V 69
	Sjöstridskrafter	Ubåt	4 (3)
Ytstridsfartyg		6 (6)	V 6
Minröjningsfartyg		7 (4)	V 7
Amfibiebataljon		1 (1/3)	V 1
Marin basbataljon		1 (1/4)	V 1
Luftstridskrafter	JAS 39-division	4 (2)	V 4
	Helikopterbataljon	1 (-)	Fu 1
	Signalspaningsflygdivision S 102 B	1 (1/2)	V 1
	Transportflygdivision TP 84	1 (1)	V 1
	Flygbasbataljon	2 (1)	V 2

Fu = fortsatt utveckling av krigsförband (arvförband nyttjas),

U = utveckling mot krigsförband (nytt förband skapas),

V = vidmakthålls (omsätts fortlöpande).

Förband med en beredskap på upp till ett år har en TOEM (taktisk, organisatorisk och ekonomisk målsättning), innehåller personal, materiel och planer. Förbandet är kaderorganiserat.

Övriga förband har en TOEM och organisationsbestämmande materiel. Utbildad personal finns som regel. Viss materiel och personal måste tillföras vid beredskapshöjning. Förbandet är kaderorganiserat. Med kaderorganisering avses en organisationsprincip där vissa individer har samma eller jämförbara befattningar i både freds- och krigsorganisationen.

5.2 Internationell förmåga (den 1 januari 2008)

5.2.1 Planerade och pågående insatser

Vår bedömning är att Försvarmakten kommer att kunna fullfölja pågående och planerade insatser.

Vid årsskiftet kommer Försvarmakten att bidra till insatser i Afghanistan, på Balkan och i Afrika. Därutöver kommer insatser med militära observatörer. Sammanlagt kommer ca 900 personer att vara insatta. Utöver redan insatta förband kommer mer än 15 andra insatsförband vara anmälda till olika internationella styrkeregister. Dessa förband har en internationell beredskap på mellan 10 och 90 dagar. Sammanlagt innehåller dessa förband en personalstyrka på mer än 3 000 personer (NBG inräknat). Detta svarar mot den kvantitativa inriktningen om samtidigt två större insatser och tre mindre insatser.

Avvikelser

Osäkerheter finns beträffande personalförsörjningen under de närmaste åren. På grund av utebliven officersrekrytering och obalanser som följd av omstruktureringen inom Försvarmakten, försämras den sammantagna personalens åldersstruktur. Detta tillsammans med en låg tillgänglighet bland yrkesofficerarna kan leda till kraftiga obalanser och t.o.m. vakanser, under främst de kommande åren, detta innan effekterna av ett reformerat officersutbildningssystem blir synliga. Här torde det vara nödvändigt med extraordinära åtgärder åtminstone under en övergångsperiod. Aktuella åtgärder kan vara en utökad rekrytering av reservofficerare och civila på officersbefattningar.

5.2.2 Multinationell snabbinsatsstyrka

Vår bedömning är att Nordic Battle Group kommer att vara organiserad med en kärna bestående av en mekaniserad bataljon med lednings- och stödförband. Därutöver kommer en flexibel sammansättning av olika typer av förband som kan sättas in för stöd av NBG beroende av lägets utveckling att finnas.

Trots att NBG är en begränsad del av insatsorganisationen har dess utveckling berört i princip samtliga verksamhetsområden.

Vår bedömning är vidare att erforderlig utbildning och certifiering kommer att kunna genomföras före årsskiftet, vidare att erforderliga internationella avtal kommer att vara ingångna.

Avvikelser

Det finns emellertid anledning att peka på vissa osäkerheter som framkommit. Rekryteringen kommer under hösten att behöva kompletteras emedan vakanser fortfarande finns inom vissa nyckelområden som logistikpersonal och teknisk personal. Rekryteringen har emellertid i stort varit tillfredsställande till NBG, sannolikt på bekostnad av rekryteringen till andra internationella förband. I samband med insats kommer personalen att teckna nya anställningskontrakt. Här ges den enskilde möjlighet att ytterligare en gång ompröva sin anställning, med risk för avhopp som följd. Försvarsmakten har erfarenhet av denna typ av vakansrekrytering och torde enligt vår bedömning kunna lösa problemen tillfredsställande. Långsiktigt torde det emellertid inte vara acceptabelt med dagens osäkerheter beträffande personalförsörjningen till internationella insatser.

NBG har för närvarande vissa materiella brister som vatten och viss sjukvårdsmateriel. Detta påverkar utbildningen av berörd personal som tvingas använda ersättningsmateriel under utbildningen. Detta torde emellertid inte vara gränssättande vid insats. Mer problematisk är emellertid bristen på egna sjuktransporthelikoptrar. Detta innebär att NBG bör sättas in tillsammans med en nation som kan tillhandahålla en sådan resurs. Så är och har för övrigt fallet varit vid tidigare insatser. Men handlingsfriheten nedgår inte oväsentligt. (Noterbart är att NBG i övrigt har mycket kvalificerade sjukvårdsresurser).

Ytterligare en begränsande faktor vid insats av snabbinsatsstyrkan är bristen på strategisk transportförmåga av tyngre materiel. Här finns inga enkla lösningar och de ingångna internationella samarbetsavtalen inom detta område garanterar inte en tillgänglig kapacitet. Detta måste beaktas vid beslut om insats och vilken andel materieltunga förband som ska avdelas.

5.2.3 Långsiktighet

Vår bedömning är att det förbandsutvecklingssystem som Försvarsmakten nu utvecklar, kan upprätthålla en långsiktig internationell förmåga över tiden motsvarande två bataljoner och tre mindre insatser. Målsättningen är att insatsorganisationens alla delar ska kunna bidra med större eller mindre enheter till den internationella förmågan. Detta ger en redundans och tydlighet i grundorganisationen.

Vår bedömning är emellertid att personalförsörjningssystemet, som det nu ser ut, inte med säkerhet kommer att långsiktigt kunna tillgodose kraven på utökad internationell förmåga. Inriktningen innebär att Försvarsmakten ska kunna fördubbla sin personalförsörjning av internationella förband jämfört

med dagens läge. För att kunna klara av detta måste Försvarsmakten både öka rekryteringen och tillgängligheten av samtliga personalkategorier.

5.3 Övriga iakttagelser

Som vi i det föregående redovisat är vår bedömning att personalförsörjningen är den enskilt mest avgörande faktorn för den internationella förmågan. Personalförsörjning är en strategisk framgångsfaktor. Problemet är mycket komplicerat, och vi belyser endast några aspekter nedan. Vi erfar för övrigt att Försvarsmakten så snart som möjligt kommer att föreslå den politiska nivån åtgärder samt för övrigt vidta de åtgärder som faller inom eget ansvarsområde.

Det finns flera olika behov som dimensionerar värnpliktskontingenternas storlek. Förbandsomsättning, utbildningsorganisation, rekryteringsunderlag till officerare och kontraktsanställning av soldater/sjömän, samt i någon mån beredskapsbehov, är kanske de viktigaste.

Förbandsomsättning har traditionellt varit dimensionerande för det årliga utbildningsbehovet av värnpliktiga. I takt med att krigsorganisationen minskar har bilden förändrats mycket påtagligt. I dag omfattar krigsorganisationen ca 40 000 personer exklusive hemvärn. Av dessa ingår 22 500 personer i insatsförband med beredskap upp till ett år. Av dessa är bedömningsvis 15 000 värnpliktiga soldater/sjömän. Om dessa omsätts vart femte år, erfordras ett årligt nytillskott på 3 000 personer. Resterande krigsorganisation med beredskap överstigande ett år skulle i huvudsak kunna försörjas med soldater/sjömän som överförs från krigsförband med högre beredskap. Det är således i dag inte den s.k. förbandsomsättningen av förband med högre beredskap som dimensionerar antalet värnpliktiga som grundutbildas i våra garnisoner.

Vi betonar att resonemanget är förenklat eftersom bl.a. avgångar och tioårsregeln bör beaktas.

Övningsorganisationens storlek och omfattning påverkas av dels behovet av att utveckla officerarnas kompetens dels av behovet av att träna chefs- och ledarskap i alla nivåer. För att dessutom ge chefer förmåga att leda högre förband och operativa chefer att verka i en tillräckligt utvecklande miljö, torde en övningsorganisation om minst 15 000 personer krävas. (Siffran är i allra högsta grad en bedömning och beroende av bl.a. tillgång på simulatorer och virtuella miljöer). En sådan organisation kan åstadkommas genom att nyttja förband med hög beredskap och personal med kontrakt, värnpliktiga under grundutbildning samt genom internationellt samarbete. Till exempel omfattar insatsorganisationen ca 9 500 personer med upp till 30 dagars beredskap. Detta skulle kunna ske med stöd av ett repetitionsutbildningssystem inom ramen för ett kontraktssystem.

Ska svenska bidrag och personal bli efterfrågade måste högre officerare ha en trovärdighet att kunna leda högre förband. Detta kan bara åstadkommas genom utbildning och träning i befattning på dessa nivåer.

Med dagens utbildningsomgångar om 8 000 värnpliktiga per år (snittsiffror 2005–2007) är det möjligt att skapa sådana förutsättningar. Dock erfordras att utbildning av förband i högre beredskap samordnas över tiden, vilket kan vara ett problem ur resurssynvinkel. Om utbildningsomgångarna minskar ytterligare måste andra vägar sökas, t.ex. internationellt samarbete.

Försvarsmakten rekryterar blivande officerare och kontraktspersonal företrädesvis ur de värnpliktiga utbildningsomgångarna. Dagens behov är att rekrytera ca 600 personer till olika officerskategorier. För att upprätthålla dagens nivå på internationella insatser (ca 1 000 personer), krävs en årlig rekrytering av den dubbla styrkan (om personal ersätts var sjätte månad). Av dessa bedöms 1 400–1 500 vara soldater/sjömän. Detta behov kan minskas om registerförband används för avlösning.

Registerförbanden bedöms behöva rekrytera ca 4 000 soldater/sjömän årligen för att kunna upprätthålla beredskapen. En del av dessa kommer att ingå i rotationen av andra förband. Sammantaget handlar det emellertid om en årlig rekrytering av upp till ca 6 000 personer till Försvarsmaktens olika uppgifter. Det innebär att redan mot dagens uppgifter skulle merparten av alla värnpliktiga som genomgår grundutbildning, behöva rekryteras.

Om grundutbildningsomgångarna minskar, ökar därmed kravet på större andel frivilliga, enligt ovanstående resonemang – samt naturligtvis det omvända resonemanget, att större andel frivilliga möjliggör mindre grundutbildningsomgångar.

Om de totala behoven ökar, t.ex. vid en ökad internationell insats upp till 2 000 personer samtidigt insatta, dvs. en fördubbling mot i dag, kommer ekvationen ovan inte att gå ihop. Slutsatsen blir att personalförsörjningssystemet måste anpassas ytterligare. Detta är en slutsats som blir tydlig även om siffrorna i beräkningarna ovan inte är exakta.

De åtgärder som skulle kunna öka rekryteringen och förbättra uthålligheten i försörjningen av de internationella insatserna, bör utgå ifrån ökad tillgänglighet och ökad flexibilitet i rekryteringen. Tillgången på specialister i de internationella förbanden måste avhjälpas. En särskild specialistkarriär kan underlätta försörjningen av beredskapsförbanden.

Redan i dag har Försvarsmakten ett mycket flexibelt rekryteringssystem. Man skulle emellertid enligt vår uppfattning öka resurserna för reservofficersrekrytering och för frivilligorganisationernas utbildning och tillhandahållande av personal.

Rekryteringssäkerheten ökar med andelen frivilliga som genomgår grundutbildning, dvs. inskrivningssystemet bör utformas så att frivilliga som uppfyller kraven tas ut för militär tjänstgöring.

En ökad tillgänglighet skulle i princip kunna åstadkommas genom dels ett utvecklat kontraktssystem, dels genom att officersuppgifterna omfattar en skyldighet till internationell beredskap/tjänstgöring. Kontrakten för soldater borde redan från början innehålla avtal om två till fyra insatser för den enskilda. Det skulle innebära en kontraktstid på cirka tre år. På detta sätt minskas rekryteringsbehoven och resurserna för utbildning och övning kan reduceras.

Sammanfattningsvis:

Större utbildningsomgångar möjliggör övningar i operativa system och i högre förband, vilket utvecklar officerarnas förmågor i olika avseenden. Rekrutering underlättas till olika behov. Nackdelarna är att utbildningskostnaderna ökar med ökad volym. Behoven av infrastruktur, materiel och utbildningspersonal ökar.

Mindre utbildningsomgångar riskerar det som sagts i det föregående. Det blir svårare att rekrytera officerare. Frivilligheten bland soldater/sjömän måste öka. Internationellt samarbete torde erfordras för att skapa övningsmöjligheter för officerare och annan personal. Vissa systemförändringar måste genomföras. Grundorganisationsresurser kan emellertid frigöras för andra ändamål.

5.4 Sammanfattande slutsatser

5.4.1 Slutsatser insatsorganisationen

Inriktningen av insatsorganisationen har förändrats varje år under perioden. Förändringarna har i princip varit små.

Försvarsmaktens omorganisation enligt riksdagens försvarspolitiska inriktning kommer i stort att genomföras.

Insatsorganisationen kommer i huvudsak att ha den omfattning och sammansättning som förutsattes i riksdagens beslut 2004, och som senare årligen har kompletterats.

I princip innebär det att insatsorganisationen omfattar hela spektrumet av kompetenser och förmågor som erfordras för samordnad insats av väpnad strid. Antalet enheter inom respektive område är emellertid få eller t.o.m. enstaka. De små volymerna innebär bl.a. att man blir mycket känslig för störningar i kompetensförsörjningen. De små volymerna innebär vidare att det kommer att bli svårt att få till stånd övningar med förband från hela det operativa spektrumet, vilket får en negativ inverkan på officerarnas förmåga att leda högre förband.

Insatsorganisationens förband har givits en beredskap som svarar mot operativa krav och internationella åtaganden.

Sammansättningen av förband kan göras flexibelt alltefter behov. Utvecklingen går dessutom mot att alltfler delar av insatsorganisationen ska kunna användas såväl nationellt som internationellt. Fler omedelbart tillgängliga insatsförband har skapats.

Försvarsmakten har etablerat former för att rekrytera och träna kontraktsanställda beredskapssoldater/sjömän vid insatsförbanden. Dock innebär dagens personalförsörjningssystem vissa begränsningar. Vidare innebär personallägets utveckling under de närmast kommande åren att ytterligare åtgärder bör vidtas för att tillgodose behovet.

5.4.2 Slutsatser internationell förmåga

Försvarsmakten har ökat den internationella ambitionen såväl kvantitativt som kvalitativt enligt riksdagens inriktning. Försvarsmakten ser de internationella uppgifterna som de som i nuvarande omvärldsläge tydligast ställer krav på Försvarsmaktens omedelbara förmåga till väpnad strid.

Kapacitetsutvecklingen av internationell förmåga motsvarar väl identifierade behov på kortare och längre sikt. De förband med hög beredskap som nu anmäls till olika internationella styrkeregister uppfyller den kvantitativa inriktningen av den internationella förmågan. Insatser kan ske med flexibelt och tillfälligt sammansatta militära resurser.

En multinationell snabbinsatsstyrka under svensk ledning, Nordic Battle Group (NBG), kommer att vara insatsberedd vid årsskiftet, med vissa begränsningar. Vår bedömning är att Nordic Battle Group (NBG) kommer att svara mot riksdagens inriktning om en multinationell snabbinsatsstyrka med beredskap och förmåga till insats fr.o.m. den 1 januari 2008.

Ledning och stöd till samt genomförande av den internationella insatsverksamheten håller kvalitetsmässigt en god nivå.

Vid en långvarig insats av förband upp till den angivna maximala nivån, två bataljonsinsatser och tre mindre insatser, kommer personalförsörjningen att vara begränsande för uthålligheten. Ytterligare åtgärder i personalförsörjningssystemet erfordras för att förbättra och säkerställa tillförseln av kompetent personal till de internationella förbanden vid en sådan insats. Tillgängligheten av officerare och kontraktsanställd personal måste öka.

Försvarsmakten har kompetent ledningspersonal med internationell erfarenhet, om än i begränsat antal för att kunna besätta högre befattningar.

Kostnaderna för internationella insatser ökar i takt med volym och kvalitet. Ett sätt att begränsa kostnadsökningarna är att minska antalet mindre insatser till förmån för färre stora insatser. Ett annat sätt är att reformera kontraktssystemet och genom bl.a. längre kontraktstid kunna minska utbildningskostnaderna.

Internationella övningar är en förutsättning för att Försvarsmakten ska kunna fortsätta att utveckla stridsteknik, taktik, metoder och, inte minst, förmåga att fortsatt verka i en internationell miljö. Det är därför viktigt att vidmakthålla de internationella övningarna på samma nivå som under den gångna perioden eller högre och inom ett brett spektrum av övningstyper. Former bör utvecklas för internationellt övningsdeltagande för att säkerställa att övningar med högre förband kan genomföras i ett operativt system.

Utvecklingen av den internationella förmågan ställer stora krav på Försvarsmaktens utformning och verksamhet. Sammantaget torde kraven på internationell förmåga vara dimensionerande för personalförsörjning, förbandsutbildning, interoperabilitet, tillgänglighet, transporter m.m. Detta innebär direkt och indirekt att all verksamhet i garnisonerna är dimensionerade av kraven på internationell förmåga.

Framgångsfaktorer är emellertid personalförsörjning, internationella övningar och, naturligtvis, att kostnaderna kan kontrolleras.

-
- 2004/05:RFR1 TRAFIKUTSKOTTET
Transportforskning i en föränderlig värld
- 2004/05:RFR2 NÄRINGSUTSKOTTET
Statens insatser för att stödja forskning och utveckling i små företag
Rapport till riksdagens näringsutskott
- 2004/05:RFR3 KONSTITUTIONSUTSKOTTET
Nationella minoriteter och minoritetsspråk
- 2004/05:RFR4 SKATTEUTSKOTTET
Skatteutskottets offentliga seminarium om skattekonkurrensen den 15 mars 2005
-
- 2005/06:RFR1 JUSTITIEUTSKOTTET
Brottskadeersättning och skadestånd på grund av brott.
Undersökning av skillnader mellan beslutad brottskadeersättning och av domstol sakprövat skadestånd
- 2005/06:RFR2 JUSTITIEUTSKOTTET
Särskild företrädare för barn
Uppföljning om tillämpningen av lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn
- 2005/06:RFR3 MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET
Förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion – en uppföljning
- 2005/06:RFR4 KONSTITUTIONSUTSKOTTET
Regeringsmakt och kontrollmakt.
Offentligt seminarium tisdagen den 15 november 2005 anordnat av konstitutionsutskottet
- 2005/06:RFR5 KULTURUTSKOTTET
Statsbidrag till teater och dans
En uppföljning av pris- och löneomräkningens konsekvenser
- 2005/06:RFR6 UTRIKESUTSKOTTET
Utrikesutskottets uppföljning av det multilaterala utvecklingsarbetet
- 2005/06:RFR7 TRAFIKUTSKOTTET
Sjöfartsskydd
En uppföljning av genomförandet av systemet för skydd mot grova våldsbrott gentemot sjöfarten
- 2005/06:RFR8 UTRIKESUTSKOTTET
Vår relation till den muslimska världen i EU:s grannskapsområde
- 2005/06:RFR9 NÄRINGSUTSKOTTET
Näringsutskottets offentliga utfrågning om elmarknaden den 18 maj 2006

- 2006/07:RFR1 FINANSUTSKOTTET
En utvärdering av den svenska penningpolitiken
1995–2005
- 2006/07:RFR2 UTRIKESUTSKOTTET OCH
MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET
Offentlig utfrågning den 12 december 2006 om en gas-
ledning i Östersjön – fakta om projektet – internationell
rätt – tillvägagångssätt vid tillståndsprövning
- 2006/07:RFR3 TRAFIKUTSKOTTET
Trafikutskottets uppföljning av flyttning av fordon
- 2006/07:RFR4 TRAFIKUTSKOTTET
Trafikutskottets offentliga utfrågning om trafiklösningar
för Stockholmsregionen
- 2006/07:RFR5 MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET
Offentlig utfrågning om förutsättningarna för att bedriva
småskalig livsmedelsproduktion
- 2006/07:RFR6 KULTURUTSKOTTET
Offentlig utfrågning på temat Var går gränsen för den
konstnärliga friheten?
- 2006/07:RFR7 UTRIKESUTSKOTTET
Sveriges deltagande i EU:s biståndspolitik
- 2006/07:RFR8 SKATTEUTSKOTTET
Uppföljning av kvittningsregeln för nystartade företag
-
- 2007/08:RFR1 SKATTEUTSKOTTET
Inventering av skatteforskare 2007
- 2007/08:RFR2 TRAFIKUTSKOTTET
Offentlig-privat samverkan kring infrastruktur – en
forskningsöversikt
- 2007/08:RFR3 MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET
Uppföljning av de fiskepolitiska insatsernas resultat och
konsekvenser för företag inom fiskeområdet
- 2007/08:RFR4 SOCIALUTSKOTTET
Socialutskottets offentliga utfrågning på temat våld mot
äldre, den 19 september 2007
- 2007/08:RFR5 TRAFIKUTSKOTTET
Uppföljning av hur stormen Gudrun hanterats inom
transport- och kommunikationsområdet